

Полтавська міська рада
Департамент освіти
Полтавської міської ради
Полтавський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)
комбінованого типу № 6 «Дивограй»

СВІТЛАНА ПЕДИК

Вплив нетрадиційних методів малювання на розвиток дітей з ООП

Прекрасне в житті, прекрасне в мистецтві допомагає людині жити, допомагає виконувати складну справу життя, бо це прекрасне випрямляє її душу.

Мистецтво – посередник того, що неможливо висловити.

Й.В.Гете

СВІТЛАНА ПЕДИК

**Вплив нетрадиційних методів
малювання на розвиток
дітей з ООП**

Методичний посібник

Полтава – 2022

Педик С.І. Вплив нетрадиційних методів малювання на розвиток дітей з ООП:методичний посібник. Полтава, 2022. 80 с.

Педик Світлана Іванівна, вихователь Полтавського закладу дошкільної освіти (ясел-садка) комбінованого типу №6 «Дивограй», стаж педагогічної роботи 23 роки.

Рецензенти:

Цехмістро О. І. – методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти ПАНО ім. М.В. Остроградського

Шестопал С. В. – вихователь-методист Полтавського дошкільного навчального закладу (ясел-садку) комбінованого типу №6 «Дивограй»

У методичному посібнику висвітлено форми і методи роботи з дітьми з особливими освітніми потребами . Висвітлено головне завдання образотворчої діяльності дітей з ООП. Розкрито питання необхідності сучасного підходу до художньо – естетичного виховання дошкільників нестандартними та нетрадиційними прийомами творчості. Описані методики проведення нетрадиційних технік малювання.

Посібник рекомендовано вихователям дошкільних закладів, батькам, асистентам вихователя.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I	7
Нестандартні підходи до організації образотворчої діяльності.....	7
1.1. В чому полягає проблема в розвитку творчості у дітей з ООП.....	7
1.2. Видатні педагоги про феномен дитячого малюнку	9
1.3. Завдання, які стоять перед педагогами в роботі з дітьми особливими освітніми потребами дошкільного віку	11
1.4. Інноваційно – освітня діяльність педагога в галузі організації образотворчої діяльності дітей з ООП	12
1.5. Нетрадиційні техніки малювання – це поштовх до розвитку уяви	14
РОЗДІЛ II.....	17
Методична скарбничка на допомогу вихователям та батькам	17
2.1. Види та техніка нетрадиційного малювання.....	17
2.2. Методичне забезпечення досвіду	38
2.3. Консультації для батьків	44
2.4. Орієнтовне тематичне планування в старшій групі.....	54
2.5. Конспекти занять	62
2.6. Рецепти фарб.....	69
2.7. Досвід	71
ВИСНОВОК	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	78

ВСТУП

Важливо не лише те, що і як знає дитина, а й те, чи здатна вона діяти відповідно до здобутих знань.

Отже, йдеться про вироблення певної життєвої позиції дошкільняти, розвиток його елементарної життєвої компетентності: збагачення досвіду дитини, озброєння її навичками практичного життя.

Я.А. Каменський

21 жовтня 2020 року, Уряд ухвалив зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 «Про встановлення тривалості здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» і від 12 липня 2017 р. № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр», які надають можливість і встановлюють механізм подовження тривалості навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП) відповідно до індивідуальних потреб.

Діти з ООП – це діти, які схильні до дезадаптації внаслідок певних соціальних, фізичних чи особистісних особливостей. Вони дуже важко ідуть на контакт з педагогами та психологом. Цим дітям властиві різкі перепади настрою, вразливість, замкнутість. Поведінка часто не відповідає загальноприйнятим нормам, у зв'язку з тим у них виникають проблеми у спілкуванні з іншими дітьми.

Налагодити взаємодію з такими дітьми допоможуть ізотерапевтичні техніки, вони дадуть змогу виявити емоції, страхи та комплекси, які заважають нормально жити таким дітям. Навіть з найпроблемнішими дітьми арт-терапія є дієвим методом роботи. Метою арт-терапії є не навчити дитину малювати чи ліпити, а допомогти впоратись з проблемами та виражати свої почуття. Зрозуміти переживання дитини, природу її емоційного стану ми можемо на основі виробів, які створює дитина.

Завдання арт-терапії спрямовано на розвиток когнітивних навичок, таких як увага, пам'ять, мислення, сприйняття. За допомогою образотворчих методів діти самовиражаються, висловлюють свої почуття.. Це чудовий спосіб зняти психоемоційне напруження, підвищити самооцінку, а також відкрити у собі нові таланти та можливості. Емоційне

напруження, подолати страх чи негативні емоції, скорегувати наслідки неправильного сімейного виховання допомагають індивідуальні заняття. При груповій формі роботи дитина задовольняє потребу у спілкуванні з однолітками, вчиться висловлювати та обстоювати власну позицію, поважати думку інших та спрямовувати на групову взаємодію між дітьми.

Якщо ми хочемо виховати гармонійно розвинену дитину, збагатити її внутрішній світ і розкрити творчі здібності, допоможе нестандартний малюнок. Нетрадиційне малювання розвиває уяву та творчі здібності, дарує дітям з ООП багато позитивних емоцій, розкриває можливість використання знайомих предметів як художніх матеріалів, дивує своєю непередбачуваністю.

Творчість – це складне психологічне явище, яке не виникає само по собі і не є природним арсеналом готової продукції. Вони можуть ґрунтуватися на інстинктах, притаманних кожній людині. Чим вищий рівень розвитку здібностей людини, тим більше можливостей відкривається для його творчої діяльності. Із загальної проблеми розвитку творчих здібностей можна виділити таку частину, як використання нетрадиційної техніки малювання як засобу розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

При організації художньої діяльності дошкільників та дітей з ООП важливо відмовитися від стереотипів, орієнтуватися на конкретний результат і надати дітям свободу самовираження. Йдеться не тільки про образні уявлення дитини і бажання передати їх у малюнку, а й про вибір художніх засобів і прийомів. Бо чим більше технік, якими володіє дитина, тим більше у неї можливостей для створення художнього образу.

Нетрадиційними є нові художні прийоми, добре відомі чи маловідомі, які ще не знайшли широкого застосування в масовій практиці, хоча їх використання може цікаво й несподівано вплинути на відображення тих чи інших образів, розкриття сюжетів та розвиток дитячої творчості. На відміну від традиціоналізму, нетрадиційність дає широкі можливості відірватися від стереотипів і побачити індивідуальність дитини в кожній роботі. Використання нетрадиційних методів покращує фізичний і психічний стан дітей з ООП, тому їх можна успішно використовувати в роботі вихователів закладів дошкільної освіти для усунення почуттів дітей та покращення їх емоційних процесів.

Слід зазначити, що окрім використання традиційних художніх матеріалів, ефективним способом підвищення мотивації до мистецтва є ознайомлення дітей з нетрадиційними техніками малювання.

Така кількість матеріалу дозволяє виконувати завдання та розвивати уяву та фантазію. Адже кожна з цих технік – це маленька гра. При роботі з дітьми з ООП використовують ці методи, щоб змусити їх почуватися сміливими, розслабленими та незвичайними. Вони розвивають уяву, творчість, творче мислення, дає повну свободу для самовираження.

Художня діяльність дає змогу дитині відкривати й уявляти навколишній світ, виражати у малюнках своє розуміння світу та своє ставлення до нього.

Діти люблять малювати все навколо і вражені тим, що бачать, чують і відчувають. Дослідження показують, що кожен є творцем. Але зазвичай їх творчі здібності знаходяться в прихованому стані і реалізуються лише за сприятливих умов. А найкращий час, щоб розпізнати чиїсь вроджені таланти – це дошкільний та молодший шкільний вік. Таким чином, залучаючи дітей до малювання, можна «пробудити» вроджені таланти та розвинути творчі здібності.

Отже, змалку діти намагаються висловити свої враження від навколишнього світу через мистецтво. Для цього їм не потрібні фарби, пензлики, ручки. Вони малюють пальцями чи долонями на запітнілому вікні, паличкою на піску, розливою водою на столі, іноді маминою помадою чи зубною пастою на склі тощо. Природне бажання малювати проявляється змалку, тому діти освоюють нові техніки відображення навколишньої дійсності в особистому мистецтві. Тому так важливо знайомити дітей з особливими потребами з різними техніками образотворчого мистецтва, у тому числі нетрадиційними.

РОЗДІЛ I

Нестандартні підходи до організації образотворчої діяльності

1.1. В чому полягає проблема в розвитку творчості у дітей з ООП

Незвичайні підходи до організації художньої діяльності дивують і захоплюють дітей, тим самим породжуючи бажання займатися цікавими справами. Оригінальний малюнок показує творчий потенціал дитини з особливими освітніми потребами, передає колір, характер і настрій. Різноманітність нових малярних інструментів дуже широка – це натуральні матеріали (овочі та фрукти, листя, квіти, черепашки тощо), різноманітні види паперу та картону, які можна розфарбовувати, м'яти, скручувати, скручувати, бахромувати чи зв'язувати, тощо), тканини (мереживо, мішковина тощо), нитки, візерунки з гумки, поролон, зім'ятий целофан, формочки для печива, пластилін, пісок. З'являються також нові художні техніки аплікації та ліплення. Для аплікації використані натуральні матеріали та тканинні гудзики, що дає цікаві можливості для роботи з нею. Незважаючи на легкість і доступність таких художніх прийомів, існують певні характеристики, про які вихователі повинні знати.

Вибір техніки арт-терапії залежить від індивідуальних і вікових особливостей дитини. Наприклад, пісочну терапію можна використовувати для роботи з дітьми раннього та раннього дошкільного віку, а ізотерапію та роботу з пластичними матеріалами (глина, пластилін, тісто тощо) – для дітей середнього та старшого дошкільного віку. Для роботи з дітьми групи ризику ефективні такі ізотерапевтичні прийоми, як малювання на склі, малювання пальцями, долонями, стопами, малювання на вологому папері. Питання творчості заслуговує на особливу увагу, оскільки багато дітей через нерозвинені навички малювання бояться малювати звичайним способом, вважаючи, що це не вийде. Деякі діти не заповнюють свій вільний час цікавими заняттями, що сприяють саморозвитку. Батьки не часто дають дітям ручки чи фарби, їм набагато простіше дати дитині телефон чи увімкнути телевізор.

Не часто батьки пропонують своїм дітям малювання як розвагу. Зазвичай малювання зводиться до того, щоб дати дитині пару фломастерів і розмальовок із зображеннями героїв популярних зарубіжних мультфільмів сумнівної якості для впливу на інтелектуальний розвиток дитини. Крім того, на жаль, дорослі не цікавляться дитячими малюнками,

які виставляють вихователі в групах дошкільнят, скоріше стурбовані успіхами дитини в написанні букв і цифр, не люблять ідею малювання вдома, не кажучи вже про нетрадиційні методи малювання. На жаль, навіть серед освітян не всі усвідомлюють важливість проблеми творчого розвитку особистості, не володіють прийомами нетрадиційного малювання і мало використовують їх у педагогічному процесі.

Виходячи з вищесказаного, можна сказати, що однією з найважливіших проблем сучасної педагогіки є розвиток усіх творчих здібностей дітей. Щоб не обмежувати можливості дітей ділитися враженнями від навколишнього світу, традиційного набору матеріалів недостатньо. Тому останнім часом з'явилися нетрадиційні техніки малювання, що демонструють незвичайне поєднання матеріалів та інструментів. І вони допомагають подолати невпевненість.

Звідси випливає актуальність дослідження та впровадження нетрадиційних технік малювання в освітній простір дошкільної освіти. Адже малювання незвичайним матеріалом допоможе зняти втому, зберегти увагу, дасть дитині з ООП високий ступінь свободи та можливість побачити свій емоційний і психічний стан.

Отже, актуальність випливає з важливого сьогодення завдання формування творчої, активної особистості, здатної до прогресивних змін у суспільстві, ставить і вирішувати проблеми, винахідливу, творчу уяву. Тому одним із головних завдань педагогіки є стимулювання дитячої творчості, що відображено в основних документах: «Закон України «Про дошкільну освіту» та «Національна освіта України у XXI столітті». На сучасному етапі розвитку дошкільної педагогіки проблему дитячої творчості не можна розглядати окремо від питань мистецького виховання. У зв'язку з цим процес малювання, ліплення та аплікації слід розуміти не лише як засвоєння дітьми певних знань і навичок, а як формування у них умінь естетично сприймати навколишній світ і передавати його в зображенні.

Дитяча творчість дає можливість розкрити типові та індивідуальні риси особистості. Кожна дитина з особливими освітніми потребами має свій спосіб мислення, свою логіку і в її душі багато невисловленого змісту, який шукає найкращого вираження. Кожна людина індивідуальна, неповторно сприймає матеріальний світ і за допомогою певних художніх прийомів, матеріалів і прийомів відтворює його на площині.

Шляхи найбільш ефективного розвитку творчих здібностей дитини у XX ст. вивчали багато психологів і педагогів: М. Арнаудов, Р. Арнем,

Л. Виготський, В. Левін, О. Лук, О. Нікіфорова, Б. Теплов, сприяли розробці психологічних основ творчого розвитку дітей.

Естетичний художній малюнок – це унікальний процес виховання в дитині творчої, активної особистості, яка вміє бачити, відчувати, захоплюватися, спостерігати, любити та творити прекрасне в житті, природі та мистецтві.

Головне завдання – розвитку дитини з ООП сприйнятливість як базову особистісну якість, прищепити здатність:

- Приймати.
- Передавати.
- Трансформувати.

1.2. Видатні педагоги про феномен дитячого малюнку

Образотворче мистецтво має велике значення для всебічного розвитку особистості. Створюючи картину, у дитини розвиваються такі якості, як спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак і, звичайно ж, творчість. Через малювання дитина виражає власний емоційний стан, своє ставлення до навколишнього світу. Маючи ресурси, доступні для свого віку, дитина сама створює красу і вчиться бачити красу в навколишньому світі. В.А. Сухомлинський наголошував: «Витоки дитячих навичок і талантів лежить у їх межах. Образно кажучи, з пальців виходять найтонші нитки, які живлять джерело творчого мислення. Іншими словами, чим більше вправності в руках дитини, тим він мудріший. Під час малювання дитина постійно тренує рухи пальців. Вчені довели, що на розвиток ділянок мозку, що відповідають за мову, впливають імпульси, що йдуть від пальців. І навіть при загальному фізичному навантаженні, якщо розвиток рухів пальців відстає, мовленнєвий розвиток дитини затримується. Крім того, заохочення розумового розвитку дитини шляхом тренування її пальців також готує її руку до письма. Тому робота над розмальовками з дошкільнятами є надзвичайно важливою. Завдання педагогів – спонукати дошкільнят творити красу своїми руками. Це сприятиме нестандартному підходу в методиці навчання навичкам і прийомам малювання, особливо нетрадиційної техніки.

Малювання нетрадиційними техніками допомагає вселити любов до образотворчого мистецтва і викликає ще більше інтересу до живопису, бажання малювати. Нетрадиційні техніки малювання викликають у дітей

масу позитивних емоцій і відкривають можливості використовувати знайомі предмети як художні матеріали. Незвичайні техніки малювання цікавлять дітей і незмінно сприяють розвитку творчості у кожного. Малюючи з використанням нетрадиційних технік, дошкільники набувають знання про живописно-виразні можливості матеріалів, опановують прийоми обробки та перебіг художнього процесу.

У дітей задіяні всі можливі сенсорномоторні рухи. Вони вчаться створювати красиві образи, насолоджуватися ними, вірити у власні сили, координувати дії очей, рук і рук. Завдяки нетрадиційним технікам дитячі малюнки стають більш змістовними, привабливими, виразними та емоційними. Навчаючись виражати свої почуття на папері (і не тільки), дошкільнята краще розуміють почуття оточуючих, вчаться долати сором'язливість і страх перед малюванням, перш ніж щось трапиться, виявляють свої нахили, здібності, таланти, уяву і фантазії. Важливо, щоб кожна дитина навчилася працювати на рівні своїх здібностей. Робота дітей під час творчого процесу такого малюнка не залежить від зразка, як зазвичай – вони не схожі один на одного і дивують оточуючих. Нетрадиційні техніки малювання та художня творчість допомагають дітям розкрити свою індивідуальність та неповторність.

Такі, видатні вчителі минулого як Я.А. Каменських, Ф. Фребель, Й.Г. Песталоцці надавали великого значення дитячому малюнку. Навчання дітей малюванню розглядалося як підготовка руки й ока до письма, а також як перший крок у загальній системі художньої освіти.

Для дитини малювання – це форма і засіб спілкування з іншими людьми та однолітками, самовираження, самоствердження, а також образ світу.

Для батьків дитини малювання – це спосіб зрозуміти та гармонізувати сімейні стосунки.

Для фахівців у галузі дошкільної освіти, педагогів і психологів дитячий малюнок є своєрідною матрицею внутрішнього світу, розвитку всіх сфер особистості дитини.

Такі дослідники, як Нікітіна А.В., Давидова Г.Н., довели, що нетрадиційні прийоми малювання допомагають дітям розвивати мовлення, формують уяву, дарують дітям яскраві емоційні враження, показують можливість використання знайомих предметів як художнього матеріалу.

З віком розширюється зміст, ускладнюються елементи, з'являються форми паперу, нові засоби виразності.

1.3. Завдання, які стоять перед педагогами в роботі з дітьми особливими освітніми потребами дошкільного віку

Навіть з найбільш проблемними дітьми арт-терапія є ефективним методом роботи. Це допомагає навчити дитину ліпити, малювати та розв'язувати задачі, а також допомагає висловити власні почуття через роботу. Ми легко можемо зрозуміти, що переживає дитина, який її емоційний стан викликав це.

Арт-терапія спрямована на розвиток таких когнітивних навичок, як пам'ять, мислення, сприйняття. З його допомогою дитина може виразити себе, висловлювати свої почуття і переживання через малюнок.

В арт-терапії використовуються як індивідуальні заняття, так і групова робота. На індивідуальних заняттях діти мають можливість зняти емоційне напруження, подолати страхи та негативні емоції, виправити наслідки неправильного сімейного виховання.

Іноді на групових заняттях діти задовольняють потребу дитини у спілкуванні з однолітками, дозволяють дитині висловлювати власну позицію, поважають думку інших, прагнуть до дитячої групової взаємодії.

Поєднуючи обидві форми роботи, ми отримуємо найефективніший варіант. Наприклад: робимо індивідуальну корекційну роботу, а вже потім переходимо до групової. Такі курси рекомендується проводити двічі на тиждень по 30 хвилин.

Для дітей з особливими освітніми потребами вибір техніки арт-терапії залежить від їх індивідуальних і вікових особливостей. Використовуються такі ізотерапевтичні прийоми, як малювання на мокрому папері, пальці та склі, які дуже ефективні у дітей групи ризику.

Завдання арт-терапії спрямоване на розвиток таких пізнавальних здібностей, як увага, пам'ять, мислення, сприйняття. За допомогою образних прийомів діти виражаються, висловлюють свої почуття. Це диво допоможе зняти емоційне напруження, підвищить самооцінку та відкриє нові таланти та можливості.

Творчість – складне психологічне явище, яке не виникає сам по собі і не є природним арсеналом вже «готових виробів». Вона може ґрунтуватися на інстинктах, притаманних кожній людині. Чим вищий рівень розвитку здібностей людини, тим більше можливостей відкривається для його творчої діяльності.

При організації художньої діяльності дошкільників та дітей з ООП

основні техніки малювання орієнтовані на конкретний результат і дають дітям свободу самовираження. Адже чим більшою кількістю технік володіє дитина, тим більше можливостей для створення художнього образу.

Отже, завдання педагога щодо технології супроводження малювання є:

- збереження феномену дитячої творчості;
- розвиток інтересу до малювання;
- ознайомлення із зображувальними матеріалами та їхніми можливостями для створення малюнка;
- ознайомлення з графічними й живописними техніками;
- стимулювання прагнення досягти образно – естетичної виразності малюнка.

Завдання дорослих – створити відповідні умови, пропонуючи дітям різні фарби та матеріали, обладнання та приладдя, й тішитися їхнім захопленням художньою творчістю.

Завдання вихователя:

1. Розвивати сенсорну сферу дитини.
2. Збагачувати уявлення про красу та форми її існування.
3. Створювати адекватне розвивальне середовище.
4. Заохочувати дітей до малювання, як способу самовираження та відображення картини світу.
5. Вчити дітей прикрашати малюнками приміщення, де вони перебувають.

Провідним на заняттях з малювання є його зміст, а саме робота з дітьми дошкільного віку, вихователь створює основу для формування у дитини естетичного ставлення до природи, предметів, людей і стосунків між ними, до себе як до творця дивовижної країни у власній кресленні .

1.4. Інноваційно – освітня діяльність педагога в галузі організації образотворчої діяльності дітей з ООП

За масштабом інноваційна освітня діяльність може провадитися на всеукраїнському, регіональному рівнях та в умовах окремого освітнього закладу.

У педагогічній науці та практиці виокремлюють **три рівні інновацій:**

- зовсім нові, досі невідомі;

- розгорнуті або переоформлені ідеї та дії, які набувають актуальності в певному середовищі і в певний час;

- +• педагогічні ідеї, що існували раніше, але оновлені у зв'язку зі зміною умов та завдань сучасної ситуації життя.

Освіта в сучасному динамічному суспільстві вимагає постійної творчої активності кожного, хто бере участь у освітньому процесі. Мотиви, які спонукають вихователів до інноваційної освітньої діяльності, можуть бути найрізноманітнішими: суб'єктивні – невдоволення наявною освітньою практикою, загальноприйнятими стандартними методами, творча інтуїція. Мета – залучення освітян до інноваційної освітньої діяльності через Систему управління освітою. З метою інноваційної педагогічної діяльності вихователя в галузі образотворчого мистецтва вона спрямована на досягнення найвищого розвитку особистості дитини, оволодіння та реалізації художнього образу. Навчання образотворчого мистецтва – це особлива галузь дошкільної освіти, в якій нестандартні, інноваційні підходи та індивідуальні пошуки технологій втілення образу є невід'ємною частиною творчої діяльності вихователів. Зміст цієї техніки переслідує два взаємопов'язані напрямки: перший – у напрямку виявлення нестандартних засобів зображувальної композиції, доступних дітям у різноманітній художній діяльності, другий – пошук оригінальних прийомів. про реалізацію творчих ідей від дітей з особливими освітніми потребами.

Використовуючи інноваційні, нетрадиційні технології, асоціативна уява дітей стає активнішою та продуктивнішою, оскільки техніка малювання в основному базувалася на обробці зафарбованих, розмитих, розпилених, надутих плям різних форм, розмірів і кольорів для створення нових образів.

Яка мета проведення занять з використанням нетрадиційних технік?

- Сприяти зняттю дитячих страхів.
- Розвивати впевненість у своїх силах.
- Розвивати просторове мислення.
- Вчити дітей вільно висловлювати свій задум.
- Вчити дітей працювати з різноманітним матеріалом.
- Розвивати почуття композиції, ритму, колориту, об'єму.
- Розвивати дрібну моторику рук.
- Розвивати творчі здібності.
- Розвивати уяву і політ фантазії.
- Отримання естетичного задоволення.

Створенню виробу, результату творчості дітей, передує ретельна робота вихователя з підготовки до творчого процесу. Незалежно від виду творчої роботи вся робота складається з п'яти структурних частин, які передують заняттю: ігри – історія, дидактика, рух, які логічно пов'язані з темою та метою заняття. Спостереження за предметами та явищами, читання казок, перегляд діафільмів, прослуховування музики, показ різних форм театру.

Отже, найкращий спосіб розвинути творчі здібності дитини – заохочувати зусилля та визнавати досягнення.

1.5. Нетрадиційні техніки малювання – це поштовх до розвитку уяви

На базовому рівні дошкільної освіти пропонується художня освіта за напрямом «Мистецтво». Основними видами мистецтва для дошкільнят є: прекрасне, музичне, театральне, літературне. Ці види мистецтва є основою художньої діяльності дітей дошкільного віку.

Як зазначається в базовій складовій дошкільної освіти, одним із пріоритетних напрямів формування особистості є розвиток її творчості, особливо в дошкільному віці. Адекватний і оптимальний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку з ООП може бути досягнутий шляхом формування почуття прекрасного в різних його проявах, ціннісного ставлення до змісту матеріального світу і світу мистецтва, розвиток навичок, творчі здібності, техніко-художні навички, самостійність, культура, безпека праці. Неможливо виховати естетично розвинену людину, не прищеплюючи їй поваги до духовних цінностей, не розвиваючи вміння розуміти, цінувати і розрізняти прекрасне і потворне в житті та мистецтві. Мистецтво – це творче відображення дійсності в конкретних, чуттєвих образах за певними естетичними ідеалами, сфера творчої художньої діяльності. Сьогодні мистецтво впливає на всі сторони духовного життя дитини, надихає на творчу діяльність, розвиває розум, образно-асоціативне мислення, уяву, фантазію, почуття, емоції, формує естетичні уявлення, моральну поведінку.

Дитяча творчість є першою і найцікавішою ланкою розвитку творчої діяльності, під час якої дитина має можливість передати у малюнках свої враження від навколишнього світу та своє ставлення до нього. Розвиток творчої особистості починається в дошкільному віці, тому є великі можливості для розвитку потенціалу дітей у мистецтві, особливо в

малюванні. Малювання асоціюється з усіма видами художньої діяльності (ліплення, аплікація, конструювання, музика). Дитині, яка тільки починає пізнавати таємничий і таємничий світ творчості, потрібні різноманітні художні візерунки: цікаві, оригінальні, різноманітні. У сучасній практиці дошкільної освіти розробляються інноваційні підходи до організації художньої діяльності – новітні технології, що забезпечують дітей нестандартними і водночас доступними засобами виразності та виховними методами в різних видах образотворчої діяльності.

На відміну від традиціоналізму, нетрадиціоналізм дає широкі можливості відірватися від стереотипів і побачити індивідуальність дитини в кожній роботі. Їхнє швидке засвоєння навіть маленькими дітьми, незнайомими з художніми матеріалами, говорить на користь нетрадиційних технік. Досягнення швидких результатів шляхом використання нетрадиційних технік надзвичайно приємно для дітей, що стимулює пізнавальний інтерес до мистецтва.

Основне завдання організації малярської діяльності – формування естетичних почуттів, знарядь праці – вивчення прийомів. Чим більше органів чуття задіяно у сприйнятті довкілля, тим всебічнішим є уява і глибше знання.

Технологія розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання спрямована на розвиток їх емоційно-чуттєвого сприйняття світу, формування естетичного ставлення до своїх предметів, художньо-творче самовираження кожної дитини, експериментальну діяльність з кольорами. та гарантував досягнення мети розвитку творчих та інтелектуальних здібностей дітей з особливими освітніми потребами.

На заняттях нетрадиційного малювання вихователь надає можливість фантазувати та імпровізувати як у сприйнятті предметів, так і в малюванні, що привертає увагу дітей до тих чи інших явищ і предметів, сприяє розвитку уважного ставлення до світу.

Встановлено, що основою розвитку творчих здібностей дошкільників є психологічні якості дошкільників: здатність до емоційної чутливості, вміння «входити» в уявну ситуацію, переживати красу в житті та мистецтві та емоційно підходити до неї, емоційна щирість, образне мислення, асоціативність, пізнавальна активність, динамічність і яскравість уяви. Технологія розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання спрямована на розвиток їх емоційно-чуттєвого сприйняття світу, формування естетичного ставлення до своїх предметів, художньо-творчого самовираження кожної дитини,

виконання вправ та експериментальної діяльності.

Пропонується певна система роботи, що здійснюється поетапно. Спочатку діти ознайомлюються з об'єктами дійсності, далі сприймають образ у творах живопису, художній літературі, обігрують його в іграх. Діти вчаться передавати свої знання через художні засоби самовираження. Вони навчаються працювати за кількома напрямками, зокрема на заняттях:

- із малювання: зображувати те, що знають і відчують, спонтанно використовувати кольори;

- з аплікації: втілювати задуманий образ у різних матеріалах: на папері, фользі, перетворювати аплікації на композиції;

- з ліплення: використовувати засоби пластичної виразності матеріалу, створювати предмети різної форми;

- під час самостійної художньої діяльності (для цього має бути створена зона мистецької діяльності, де зібрано необхідне обладнання і атрибути, якими діти можуть вільно користуватися).

Особливості техніки образотворення дошкільнят:

- малюють те, що знають і відчують, а не те, що бачать;
- використовують традиційні символи передання внутрішнього стану;

- спонтанно використовують кольори, не розуміючи символіки, колір для них є способом передання внутрішнього стану;

- докладають великих зусиль для контролю зором рухів руки, намагаються утримувати в полі зору весь об'єкт зображення з його складною конфігурацією, не володіючи способом входження в графічний образ;

- люблять працювати з різним матеріалом, охоче конструюють із деталей конструкторів, навіть не знаючи їх назв і призначення.

РОЗДІЛ II

Методична скарбничка на допомогу вихователям та батькам

2.1. Види та техніка нетрадиційного малювання

Малювати нетрадиційним способом – захоплююче, неймовірне заняття, яке дивує та захоплює дітей. Дитяча творчість – це світ яскравих, дивовижних образів. Він часто вражає дорослих своєю безпосередністю, оригінальністю та фантазією. Діти дошкільного віку малюють багато і з великим ентузіазмом.

У продуктивній діяльності у дітей формується стійкий інтерес до мистецтва, розвиток своїх здібностей. Основну ідею можна висловити просто: діти розвивають тіло, душу і дух.

Немає цікавих і нецікавих технік, все залежить від бажання працювати і навичок, які з'являться з часом.

В таблиці наведено основні нетрадиційні методи малювання.

Таблиця 1

НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ МАЛЮВАННЯ

Монотипія	Процарапування
Набризкування	Малювання кулаком
Акватуш	Пальцевий живопис
Диатипія	Малювання поролоном
Кляксографія	Піктографія
Малювання ПВА	Точковий малюнок
Малювання по - сирому	Малювання штрихом
Малювання відбитками шкарлупи	Малювання крейдою
Малювання сухим пензлем	Малювання підшвою
Ниткографія	Малювання відбитками ліктів
Дзеркальне відображення	Чарівний малюнок
Малювання губною помадою	Малювання через копіювальний папір
Вмазування	Малювання тичком
Колаж	Малювання вугіллям
Малювання свічкою + акварель	Малювання зубною щіткою
Рельєфний малюнок	Малювання квачем
Малювання сипучими речовинами	Малювання мушлями
Малювання на снігу, піску	Малювання відбитками листя
Кубизм	Малювання жмаканим папером

Малювання мильними бульбашками

Одна з найбільш захоплюючих технік нетрадиційного малювання. Здавалося б, як можна малювати мильними бульбашками? Для цього достатньо взяти склянку з мильним розчином, додати в нього фарбу та за допомогою трубочки для напоїв дунути в нього, поки не утвориться велика кількість бульбашок. Далі прикладіть до піни аркуш паперу – з'являться візерунки. От і все. Такий малюнок дуже простий у виконанні, при цьому виглядає незвично та викликає дитяче захоплення.

Малювання марлею

Відразу потрібно намочити папір, до якого потім рівно прикласти марлю. Вона повинна повністю стикатися з вологою поверхнею та не рухатися. Далі занурте пензлик у фарбу та малюйте поверх марлі. Перш ніж зняти марлю, потрібно дати картині висохнути. Отриманий малюнок буде виглядати фактурним та дуже незвичайним. Таким способом можна намалювати цілий пейзаж, включаючи зелень, дерева та небо.

Чарівна лінія

Щоб малювати в техніці «Чарівна лінія», знадобляться простий олівець, фломастери та папір. Нехай малюк самостійно намалює будь-який обраний предмет, при цьому, малювати потрібно в одну лінію, не відриваючи олівець. Ви, паралельно, зробіть теж саме. Коли обидва малюнки готові, порівняйте результат.

Таку гру можна урізноманітнити, малюючи з закритими очима, ввімкнувши улюблену музику малюка або ж вибираючи предмет для малювання по черзі. За бажанням, отриманий малюнок можна розфарбувати чи додати інші незвичайні техніки малювання для дітей.

Ебру

Технік отримання незвичайних малюнків дещо. Одна з найцікавіших – ебру або малювання на воді. Для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку вона складна, тут точно знадобиться допомога дорослого.

Це техніка малювання на воді для якої необхідні спеціальні натуральні фарби та загусник для води. Фарби лягають на поверхню води і не поєднуються, що дає нам можливість малювати всілякі картини.

Потрібна широка і неглибока ємність з водою, наприклад великий таз, діаметр якого більший за розміри аркуша паперу, або залізне деко.

Фарби – масляні, вони повинні не розчинятися у воді, а плавати її поверхнею. Також знадобляться розчинник для фарб та пензлик. Олією капаємо у воду, пензликом створюємо з крапель візерунок. Потім акуратно зверху накладаємо аркуш паперу, переводячи візерунок. Не забуваймо висушити.

Другий спосіб вимагатиме акрилових фарб. Зафарбовуємо одним кольором аркуш паперу на всій поверхні щільним шаром. Висушуємо. Потім наносимо ще один шар – контрастний, для цього використовуємо трохи розведений акрил. Відразу ж після нанесення фарби закриваємо лист шматком тонкої харчової плівки і «комкаєм» її, створюючи на фарбі прожилки та фактуру. Акуратно забираємо плівку, висушуємо роботу.

Граттаж

Це спосіб виконання малюнка шляхом подряпування пером або гострим інструментом паперу або картону, залитих тушшю. Інша назва техніки – воскографія. Твори, виконані в техніці граттажу, відрізняються контрастом білих ліній малюнка та чорного фону та схожі на ксилографію чи ліногравюру.

Фроттаж

Назва цієї техніки походить від французького слова «frottage» (натирання).

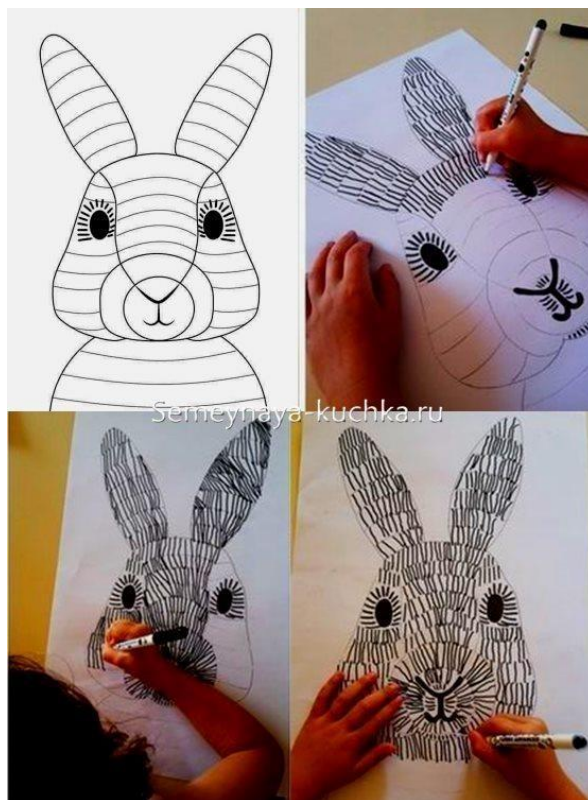
Для малювання в цій техніці знадобиться аркуш паперу, що розташовується на плоскому рельєфному предметі. Потім по поверхні паперу потрібно почати штрихувати незаточеним кольоровим або простим олівцем. Результат – відбиток, що імітує основну фактуру.

Малювання штрихом

А ось ще гарна техніка для дитячого садка. Де елементи малюнка створюються шляхом штрихування. Виходить цікава фактура зображення. Цим методом зручно малювати все пухнасте та волохате.

Техніку добре показати на прикладі виробу-зайця.

Малюнок зайця ділитися на ряди-сектори, кожен із яких заштриховується. Отримуємо рівні ряди штрихування.

Малювання штихом

Малювання по воску чи милу

Спочатку на папері малюємо восковими олівцями, свічкою або шматочком мила. Потім добре розводимо гуаш або акварельні фарби і буквально «заливаємо» картинку. У місцях, де нанесено мило, парафін чи віск, фарба не вбереться у папір. Техніка знайомить дитину з властивостями різних матеріалів, а разом вчить поняттю «негатив» – «позитив».

Мильна піна

Для цього методу знадобляться акварельні фарби, оргскло, мило, губка, трубочка для соку або коктейлю, шампунь, олівець, пензлик, папір.

Прийом №1. Намильте з дитиною поролон, на тарілочку вичавіть піну, що вийшла. На чистому паперовому аркуші намалюйте контур предмета. Накладіть на малюнок, що вийшов, оргскло, на якому і потрібно буде малювати піною. Візьміть пензликом трохи піни, опустіть у бажаний колір акварелі, поки піна не забарвиться, і прикрасьте контур на склі. Після того, як малюнок готовий, дайте йому висохнути. Чистий папір трохи намочіть і прикладіть до висохлого малюнка на склі вологою стороною, притисніть рукою, а потім відірвіть. Готово – розглядаємо та фантазуємо!

Прийом №2. Беремо баночку з рідкою фарбою, додаємо в неї трохи

шампуню і ретельно перемішуємо. Опускаємо в банку трубочку для коктейлю і починаємо дмухати, щоб маса почала пузиритися. На столі розкладаємо аркуші паперу. По черзі беремо кожен лист, покриваємо ним банку з піною так, щоб піна торкалася поверхні листа. Потім можна прибрати та подивитися, що вийшло. Можна шарами накладати одні бульбашки на інші на аркуші, можна ложечкою викладати бульбашки на папір, домальовувати олівцями деталі, можна дати висохнути і вирізати, робити аплікації та ін.

Малювання штампами з овочів

Штампи вирізають з картоплі, буряка, моркви тощо. Створюйте візерунки, композиції або створюйте зображення будь-якого об'єкта зі своїх відбитків.

Зазвичай нетрадиційне малювання не вимагає занадто ретельної і тривалої підготовки. Для цього використовуються переважно підручні та загальнодоступні матеріали. Ви можете використовувати штампи, щоб малювати на звичайних речах, таких як поролонові губки, леги, половинки яблук чи картоплі тощо.

Щоб малюнок виглядав красиво, потрібно намалювати основу для картини. Таким чином можна намалювати доріжку, стебла квітів або гілки. Потім виберіть штамп, занурте його в фарбу і прикладіть на папір. Це дає вам кольорові принти, якими ви можете прикрасити листя, пелюстки квітів або, за допомогою Lego, цегляні будиночки.

Малювання штампами з овочів, бутилки, коркової пробки

Малювання долоньками

Діти малюють всією долонькою, вмочивши її у фарбу. Притиснувши долоню до чистого аркуша паперу, одержують різноманітні відбитки, а потім довільно домальовують те, що уявляють. Вмочимо усю долоню або її частину у фарбу і залишимо на папері відбиток. А можна «розфарбувати» долоню в різні кольори. Що вийде? Фарбу не лише бачимо, але й відчуваємо! До відбитку долоні можна додати відбиток одного або двох пальців в різних комбінаціях. Спочатку несміливо, а потім все сміливіше й сміливіше...

Запропонуйте дітям уявити: «Загубили кошенятка на дорозі рукавички... Прикладемо руку до аркуша паперу – одна рукавичка знайшлася! А тепер розфарбуємо ліву руку (вчимося малювати і лівою) і прикладемо її поруч з відбитком правої. Ось і обидві рукавички знайшлися.

А відбиток від однієї долоні (без пальців) схожий на чиєсь обличчя. Хто це? Візьмемо пензлик або фломастери і домалюємо необхідні деталі. І ще. Відбиток руки може перетворитися на качку (чотири пальці і долоня – тулуб; відставлений догори великий палець – шия), поважного індика, задиристого півня, гідке каченя, яке перетворюється на чудового лебедя.

Малювання долоньками

Малювання втулками із під паперових рушників

Втулка від туалетного паперу чудова тим, що дуже легко набуває будь-яких форм. Ви можете скласти з неї будь-які геометричні фігури – квадрат, трикутник, коло, овал тощо.

Малювання втулками із під паперових рушників

Малювання набризком

Набризування – це свого роду тло, яке прикрашає візерунок, будь-який сюжет або композицію.

Дійте так: спочатку розведіть фарбу середньої щільності; Потім розкладіть сюжет або візерунок на аркуші паперу. Потім нанесіть колір на зубну щітку за допомогою щітки і тріть по ній, тим самим розбризкуючи фарбу. Цей метод дуже популярний у дітей.

Рекомендації:

Техніку розпилення можна використовувати для тонування паперу та створення сюжетних малюнків: зоряне небо, квітучі луки, а також окремі зображення: квітуче дерево, плодове дерево. Перед використанням цієї техніки дітей можна попросити помістити вирізані з картону силуети на аркуш паперу, який вони потім можуть видалити і намалювати на ньому свої відбитки.

Малювання набризком

Малювання піпеткою на ватних дисках

Це незвичайне творче заняття напевно сподобається дошкільнятам.

Для створення шаблонів нам знадобляться товсті аркуші для письма.

Ви можете легко розрізати альбомний або креслярський папір на квадрати розміром 8x8 см за допомогою ватних дисків, клею, маркерів, піпетки та фарби. Шаблони готують дорослі, а дитині потрібно лише розфарбувати їх піпеткою та кольоровою водою.

Приклеєним колом можна намалювати силуети. Це можуть бути різні тварини та птахи, фрукти та овочі, квіти та сонечка тощо.

Малювання піпеткою по ватних дисках

Малювання зі змішуванням фарб

Такий вид малювання як «Змішення фарб на аркуші» дозволяє розвинути фантазію, творчий підхід до зображення, сміливість.

Малювання зі змішуванням фарб

Малювання пальчиками

Ось ще один спосіб представити навколишній світ: пальці, долоня,

ступня і, можливо, підборіддя, ніс. Не всі сприймуть це твердження всерйоз. Де грань між витівками і малюванням? А чому малювати треба лише пензлем чи фломастером? Адже таким підсобником є рука або окремі пальці. Крім того, вказівний палець правої руки слухає дитину краще, ніж олівець. Ну, коли олівець зламався, пензлик витер, маркери закінчилися – і хочеться малювати.

Наприклад, дитина краще малює дерево руками, ніж іншими інструментами. Він намалює пальцем стовбур і гілки, потім (якщо це осінь) нанесе на долоню жовту, зелену, помаранчеву фарбу і намалює на ній малинове дерево. Добре, якщо ми навчимо дітей раціонально користуватися пальцями: не одним вказівним, а всіма.

Малювання пальчиками

Малювання осіннім листям

Одна з технік, що вимагає підготовки – потрібно зібрати листя, причому бажано різного розміру, форми та кольору. І навіть це заняття вже захоплююче і дає можливість дитині розвинути спостережливість, пізнати природу та виховати любов до неї. Картину, намальовану осіннім листям, можна створити декількома способами:

– Малювання листям. Виберіть кілька красивих листочків та з одного боку покрийте їх фарбою. Далі, притисніть кожен до аркуша паперу, залишаючи відбитки. Так ви з малюком зможете створити власний ліс.

– Малювання навколо листя. Другий спосіб особливо хороший для найменших, адже не потрібно прикладати великої кількості зусиль і малюнок виходить просто чудовим. Розкладіть листочки на папері та закріпіть скотчем. Далі, за допомогою широкого пензлика чи губки покрийте ділянки паперу що залишилися акварельними фарбами. Коли

фарба висохне, листя можна відкріпити та прибрати. Малюнок готовий.

Техніка малювання осіннім листям дозволяє створити дуже ніжні та незвичайні малюнки нетрадиційним способом.

Малювання листям та кулачком

Малювання за допомогою серветок

Велику роль у цій техніці відіграють серветки. З їх допомогою малюнку можна надати художнього виразу. Особливість цієї техніки в тому, що серветка наноситься на вологу основу, а вже потім пензлем на окремі ділянки наноситься фарба. Витирання вологою серветкою надає текстуру візерунку.

Малювання серветкою

Малювання по солі

Спосіб виконання:

Намалюйте малюнок клеєм. Це може бути що завгодно: проста квітка, геометричні фігури або візерунки. Клей не шкодуємо. Можна спочатку намалювати олівцем, а потім обвести клеєм. Рясно посипте малюнок сіллю. Потім обережно струсіть надлишки солі на підносі.

Тепер додайте кольори. Ви можете малювати пензлем, а можете взяти піпетку і кольорову воду і нанести її по краплі на малюнок. Ви можете побачити, як краплі розтікаються, створюючи сяючі візерунки та форми.

Рекомендації:

Дайте малюнку повністю висохнути. Однак зверніть увагу, що зображення не довговічне і з часом відклеюється.

Малювання по солі

Малювання сіллю

Спосіб виконання:

1. Зробити на папері малюнок.
2. Змочити його водою за допомогою пензлика та посипати сіллю.

3. Почекаати, поки сіль вбере в себе воду, зайву сіль зсипати.

4. Коли все підсохне, промалювати відсутні елементи і розфарбувати.

Якщо застосувати варіант дрібної солі «екстра», то у вас вийдуть маленькі точки, схожі на дрібний сніг або туман. Головне в цій техніці – зловити момент, коли малянок не зовсім мокрий, щоб не розчинити кристалики, але і не сухий, інакше нічого не вийде.

Можна використовувати навіть морську велику сіль. З її допомогою можна створити різні завитки. Добре підійде для наприклад, якщо ви хочете намалювати завірюху.

Застосування такої техніки дуже широко, все залежить від вашої фантазії. Підходить практично до всіх варіантів малювання аквареллю.

Малювання сіллю

Кляксографія з трубочкою

Спосіб виконання:

Дитина набирає фарбу пластиковою ложкою і виливає її на листочок, роблячи невелику пляму (крапельку). Потім подуйте на це місце з трубочки, щоб її кінець не торкався жодної плями чи паперу. При необхідності процес повторюється. Відсутні деталі додаються.

Рекомендації:

Вони можуть залишити пляму на аркуші паперу. Але якщо взяти шланг і подути на нього в різні боки, то вийде зображення. Можна просто подути на нього, але для меншої напруги можна використовувати гумовий м'яч. Діти видувають дерева, куці, фантастичних істот, добудовують пальцями окремі елементи. Так у них виходить малюнок, намальований без пензля. Щоб діти краще розуміли колір малюнка, потрібно уважніше придивитися, звернути увагу на навколишній світ і різноманітність його барв.

Кляксографія з трубочкою

Малювання виделками

Цей нетрадиційний стиль малювання вимагає лише одноразових пластикових вилок, фарби та паперу. Діти відчують справжню радість від такого незвичайного заняття. Вперше ви можете допомогти своїй дитині і направляти її рукою, щоб вона зрозуміла, як саме малювати.

Ви також можете використовувати цю техніку малювання для дітей, щоб зробити окремі фрагменти малюнка, наприклад, намалювати колішки їжака, кактуса, сонця, трави та багато іншого. Досить вмочити вилку в фарбу і випустити зубчики на папір в потрібну сторону. Також для доповнення картини можна використовувати інші цікаві малюнки для дітей.

Малювання пластмасовими виделками

Кляксографія

Це кольорова гра, яка добре розвиває у дітей мислення, уяву, творчі здібності, посидючість, дрібну моторику та зір. виховує у дітей впевненість

у собі та любов до мистецтва.

Дитина зачерпує гуаш на папір пластиковою ложкою. Результат – плями в будь-якому порядку. Потім лист накривають іншим листом і притискають. Потім знімається верхній лист, розглядається малюнок, визначається, як він виглядає. Відсутні деталі додаються

Кляксографія

Ниткографія

(нитка повинна бути гладенька і кручена, типу «ірис»)

Довжина нитки повинна дорівнювати довжині дитячої руки від пальців до ліктів.

1. Один кінець нитки намотати на палець або зробити петельку для зручності і вільним кінцем опустити її в палітру з фарбою.

2. Притримуючи пензлем, щоб не набралася зайва фарба, витягнути нитку з палітри.

3. Викласти петельками на одну сторону, зігнутого навпіл аркуша так, щоб чистий кінець нитки звисав з нього.

4. Накрити другою стороною аркуша, притиснути зверху рукою або прикласти книжкою, і витягнути ниточку.

При розгортанні аркуша на обох його сторонах утвориться симетричне зображення. Дітям треба визначити, що ж «намалювала ниточка». Можна домалювати, підправити. Розглядаючи роботу під різними ракурсами, дитина помітить неймовірні речі. Це спонукає її до фантазування, творчого пошуку.

Ниткографія

Малювання на жмаканому папері

Ця техніка цікава тим, що в міру малювання колір в складках паперу стає більш інтенсивним, темнішим – це називається ефектом мозаїки. Малювати на зім'ятому папері дуже легко – потрібно лише акуратно стиснути аркуш паперу. Потім розгладьте долонею і приступайте до роботи.

Малювання на жмаканому папері

Малювання з використанням харчової плівки

Для цієї техніки потрібні папір, фарба і харчова плівка. Аркуш паперу потрібно покрити великими плямами фарби, а зверху прикрити харчовою плівкою. Накриваючи папір фольгою, не потрібно її розправляти, навпаки – краще трохи притиснути. Коли ви знімете фольгу, ви побачите справжню павутину бульбашок і смуг, що покривають папір. Можна зверху покласти будь-який вирізаний шаблон і в результаті отримаємо незвичайний малюнок.

Малювання під плівкою

Малювання по мокрому паперу

Існує ще один цікавий спосіб малювання, ніж малювання на мокрому папері. Донедавна вважалося, що малювати можна тільки на сухому папері, оскільки фарба досить розбавлена водою. Але є ряд предметів, сюжетів і зображень, які краще малювати на мокрому папері. Нам потрібна двозначність, невизначеність.

Навчіть дитину трохи змочувати папір. Якщо папір занадто вологий, зображення може не працювати. Тому я рекомендую змочити ватяний диск у чистій воді, віджати і викласти на аркуш паперу або повністю або (при необхідності) лише частинами. І папір готовий для роботи з незрозумілими образами. Потім ми даємо дітям конкретну тему для нечітких картинок, а діти малюють кольорами відповідно до своєї уяви.

Малювання по мокрому паперу

Малювання мозаїчними мазками

Техніка «Малювання мозаїчними мазками» – пробуджує фантазію, розвиває творчість, дає змогу відійти від традиційних способів зображення, зберігаючи при цьому реалістичність художнього образу.

Малювання мозаїчними мазками

Малювання жмаканим папером

Вважається, що малювання м'ятим папером це новий, сучасний метод, але частково це не так. Ця техніка вже існувала кілька століть тому, але пізніше була забута, можливо, щоб знову відродитися саме у XXI ст. Користуються цією технікою не лише маленькі діти, а й досвідчені художники, які малюють у ретро-стилі.

Переваг у методу досить багато:

- паперовий грудочок, необхідний роботи, може виготовити навіть вихованець молодшої групи. Адже діти так люблять робити все самостійно, їм приємний сам процес зминання паперу;

- дитина може самостійно підготувати кольорову воду малювання. З цим завданням повністю справляються старші вихованці ДНЗ, малюкам потрібна допомога вихователя;

- відбитки виходять розмитими, іноді навіть несподіваними, що сприяє розвитку фантазії та уяви;

- можливість робити плавні переходи від одного кольору до іншого, щоб отримати цікавішу картину.

Послідовність:

1. М'який папір мнуть руками.
2. Вмочують у фарбу, тримаючи за кінчик.
3. Притискають до аркуша.

Малювання жмаканим папером

Малювання жорстким пензлем

Запропонований спосіб малювання не вимагає від дітей вправного малювання тонких ліній, що несуть важливе художнє навантаження. Досить знати і вміти малювати геометричні фігури в різних комбінаціях, причому не обов'язково правильну форму і тонкі прямі лінії. При малюванні жорстким пензлем ці неточності впливають на сприйняття картини, а намальовані об'єкти стають ближчими до реальності.

Для фарбування знадобиться густа гуаш і жорсткий пензлик. Виключається використання губки або вати замість пензля. При малюванні пензлик потрібно тримати перпендикулярно площині аркуша і робити стрижневі рухи великим «пухнастим» кінчиком. Крім того, чим менше фарби на пензлику, чим більше «пухнастіша» точка, тим реальніше і правдоподібніше зображення на малюнку.

Як відомо, гуаш – густа фарба, тому висихає менше часу. Це дозволяє перекривати різні відтінки і створювати різні кольори. Можна «відчути» різнокольорове зображення предмета, а поєднання техніки кроку з промальовуванням окремих дрібних деталей тонкими лініями відкриває перед дітьми великі можливості. Малюнки стають тривимірними та живими завдяки повторюваним рухам пензля спочатку по контуру об'єкта, а потім усередині об'єкта.

Малювання жорстким пензлем

Малювання ватними паличками

Одним із видів пуантилізму можна назвати малювання ватними паличками. Пуантилізм – унікальний напрям у живописі, який перекладається з французької як «писати крапками». Багато художників малювали такий план. Картини Жоржа Серра, наприклад, вважаються шедеврами. Його вважають засновником цієї техніки. Малювання ватними паличками – дуже незвичайна техніка, яка буде цікава не тільки молодшим школярам, а й дітям, які тільки знайомляться з різними інструментами малювання.

Як правило, діти в захваті від техніки малювання ватними паличками, оскільки одну і ту ж картину можна створити абсолютно різними способами.

В процесі роботи можна взяти за основу шаблон і заповнити всі деталі малюнка точками певного кольору.

Можна не заповнити весь малюнок, а зробити різнокольоровими точками лише контур деталей.

На готові малюнки та шаблони цікаво додавати точки. Цей варіант особливо зручний для зовсім маленьких художників: коли мама пропонує намалювати очі тварини чи людини, а також цікаві ватні палички для створення снігу чи дощу.

Дітям шкільного віку можна запропонувати створити більш складні твори, наприклад Б. відтворення мозаїчного зображення.

Малювання ватними паличками

Малювання свічкою, восковою крейдою

Для малювання в цій техніці знадобиться пензлик, фарба, свічка (або восковий олівець) і аркуш паперу. Існує два способи фарбування воском або свічкою – переклад і тертя. Щоб намалювати техніку перекладу, потрібно підкласти під папір малюнок з контуром або плоским предметом. Далі потрібно намалювати контур за допомогою свічки. Отриманий контур можна покрити фарбою. Щоб намалювати техніку тертя, потрібен плоский предмет з чіткими контурами або рельєфним малюнком. Його потрібно помістити під папір, як і в попередньому способі, і покрити воском.

Послідовність:

1. На аркуші паперу восковою свічкою роблять малюнок.
2. Накладають на нього фарбу поролоною губкою або пензликом фарбованому тлі проявляється білий малюнок, зроблений свічкою).

Малювання свічкою, восковою крейдою

Малювання клеєм ПВА

Малюнки клеєм ПВА у дитячих роботах зустрічаються досить часто. Клей використовується і як своєрідні межі, бар'єри для акварелі. Такі малюнки більше схожі на вітраж. У пропонованому майстер-класі клейові лінії здебільшого служать не кордоном, а додатковим обсягом. Вони дозволяють фарбі повністю покривати себе, скочуватися, десь накопичувати барвистий шар і посилювати колір, десь освітлювати його.

Послідовність:

1. Зображення наноситься на аркуш прямо з тюбика, не розмазується пензлем.
2. Після висихання, робота знову ж таки тонується аквареллю з допомогою губки.

Малювання клеєм ПВА

Монотипія

Техніка монотипія – ще одна цікава техніка малювання, яка сподобається дітям. По-перше, тому що це легко! По-друге, тому що це весело! Що може бути простіше і забавніше яскравих відбитків? Так-так, ви не дочули, саме відбитків. Сенс монотипії у тому, що картинка малюється з одного боку аркуша, та був друкується з іншого. Від цього ж походить і її назва. У перекладі з грецької означає «Один відбиток» або «Єдиний відбиток».

Цікаво, що малюнки, намальовані з використанням монотипії завжди унікальні. Навіть якщо малюватиме лише одна людина – повторити малюнок вона не зможе. Адже два однакові відбитки отримати просто неможливо!

Для того, щоб намалювати малюнок у цій техніці, вам знадобиться

чистий аркуш паперу, фарби та пензлики. Для малювання можна використовувати як гуаш, так і акварель.

Складіть аркуш паперу навпіл, а потім розгорніть його, і намалюйте що-небудь на одній половині аркуша. Наприклад, половину стовбура дерева. А потім знову складіть лист, щільно притиснувши намальований бік до чистої. Розгорніть лист і подивіться, що вийшло!

Якщо ви все зробили правильно, на другій половині аркуша паперу сама собою виявиться намальована друга половина стовбура. Таким же чином, можна домалювати зелену крону дерева, яскраві цятки плодів. Та й усе, що заманеться! Різнобарвні метелики, величезні букети квітів, улюблені тварини – все це можна намалювати за кілька хвилин за допомогою цієї незвичайної техніки

Монотипія

2.2. Методичне забезпечення досвіду

Дитина живе у величезному реальному світі, де багато чого ще є для нього недосяжним через вік, але він уже намагається відобразити це у своїй діяльності: у грі, в оповіданнях, у малюванні, ліпленні тощо. У дошкільному та молодшому шкільному віці закладалися основи творчого розвитку, утверджувались моральні норми поведінки в суспільстві, формувалася духовність майбутнього громадянина.

Художня творчість – чудова можливість для цього. Малювання є найважливішим засобом естетичного виховання. А художники Стародавньої Греції вважали, що заняття з малювання були не тільки необхідні для багатьох практичних ремесел, але й важливі для загальної

освіти та виховання. У процесі ізодикації вдосконалюються такі функції, як: зорове сприйняття, уява, пам'ять, розумові операції (порівняння, узагальнення, основні графічні навички, необхідні для розвитку спритності рук, вивчення букв).

Художня діяльність – це один із видів діяльності, в якому дитина творить сама, а не просто вивчає та виконує створені кимось вірші, пісні та танці. У художній діяльності дитина не лише опановує практичні навички художника, реалізує його творчі задуми, а й розширює кругозір, виховує художній смак, розвиває зорове сприйняття, пам'ять та розумові операції (порівняння, узагальнення, основні графічні навички, які необхідні для спритності рук).

Чим різноманітніші умови формування творчого середовища, тим яскравіше художні здібності дитини, а оволодіння такою кількістю різноманітних художніх прийомів збагачуватиме і розвиватиме внутрішній світ дитини. Художня діяльність з використанням нетрадиційних художніх прийомів дає можливість успішного розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Термін «нетрадиційний» відноситься до використання матеріалів, інструментів, методів малювання, які не є поширеними, традиційними та широко відомими.

Робота з нетрадиційними техніками малювання стимулює позитивну мотивацію, викликає бадьорий настрій, усуває страх перед процесом малювання та є основним засобом естетичного виховання. Малювання в нетрадиційних техніках відкриває широкий простір для дитячої уяви, дає дитині можливість проявити творчість, розвивати уяву, проявляти самостійність та ініціативу, виявляти свою індивідуальність.

Нетрадиційні техніки малювання – чудовий спосіб створити маленькі шедеври. Виявляється, можна створити солоний образ, а пальма може перетворитися на блакитного слона. Сіра пляма може перерости в дерево, а морква з картоплею може здивувати незвичайними візерунками.

Нетрадиційні техніки малювання – маленька гра для дитини. Використання цих прийомів дозволяє дітям відчувати себе більш розслабленими, сміливими та безпосередніми. Існує безліч технік нетрадиційного малювання, особливість яких полягає в тому, що діти можуть швидко досягти бажаного результату. Наприклад, дитині буде цікаво малювати пальчиками, малювати власною долонею, розставляти крапки на папері і отримувати смішну картинку. Дитина хоче швидко досягти результатів у своїй роботі, тоді є хитрощі, які допоможуть їй в

цьому.

Використання нетрадиційних технік малювання дає змогу розвивати художнє, а не стереотипне мислення дітей. Скоріше, це художньо – образне, яке безпосередньо пов'язане з творчістю та спостережливістю, а також з духовними якостями.

Педагогічний досвід використання цих нетрадиційних методів ще не систематизований, не узагальнений і мало представлений у сучасних навчальних програмах.

Вони не поширені чи «вкорінені», а скоріше експериментальні і лише на початку своєї історії, хоча відомі вже багато років.

У системі використовуються саморобні інструменти, натуральні та викинуті матеріали. Нетрадиційне малювання дарує дітям масу позитивних емоцій, показує можливість використовувати звичні предмети побуту як оригінальні художні матеріали, дивує своєю непередбачуваністю. Усі заходи спрямовані на розвиток художньо-творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Способи подачі технічно досить прості, тут немає жорсткості і суворого контролю, але творча свобода і непідробна радість, результат зазвичай дуже вражаючий.

Незвичайні фокуси нагадують гру, яка розкриває великий потенціал дітей. Навіть сама традиційна техніка може бути оригінальною, якщо використовувати її на основі нетрадиційних матеріалів.

З віком розширюється зміст, ускладнюються елементи, форма паперу, виділяються нові засоби виразності.

Існує класифікація А. В. Нікітіної, яка допомагає визначити, яка техніка застосовується в певному дошкільному віці.

Давайте розглянемо її.

З дітьми молодшого дошкільного віку можна використовувати:

- малювання пальчиками;
- відбиток печатками з картоплі;
- жорстким напівсухим пензлем.

Дітей старшого дошкільного віку можна знайомити з більш складними техніками:

- відбиток поролоном або печатками з гумки;
- фотокопія (воскові крейди і акварель);
- фотокопія (свічка і акварель);
- відбитки листя;
- малюнки з долоньки.

У старшому дошкільному віці діти можуть освоїти ще більш важкі методи і техніки:

- кляксографія звичайна і з трубочкою;
- монотипія пейзажна та предметна;
- друк за трафаретом.

Кожна з цих технік – маленька гра, подорож в казкову країну. Вони допомагають дітям відчувати себе розкутіше, висловлювати своє творче начало і своє власне «Я».

Оволодіння нетрадиційної технікою є, з одного боку, цілеспрямованим, з іншого – навчання не слід перетворювати в систему інструкцій і установок. Навчання художнім технікам передбачає наявність двох компонентів: цілеспрямованості і елемента спонтанності, творчої непередбачуваності.

Існує певна послідовність роботи по ознайомленню із нетрадиційними техніками малювання:

- експериментування;
- знайомство з нетрадиційною технікою;
- творче перетворення;
- отримання оригінального малюнка;
- використання набутого досвіду.

Результат роботи вихованця залежить від його зацікавленості, тому на занятті важливо активізувати його увагу, спонукати до діяльності за допомогою додаткових стимулів. Такими стимулами можуть бути:

- гра, яка є основним видом діяльності дітей;
- сюрпризний момент – улюблений герой казки або мультфільму приходить в гості і запрошує дитину відправитися в подорож;
- прохання про допомогу, адже діти ніколи не відмовляться допомогти слабшому, їм важливо відчути себе значущими;
- музичний супровід і т.д.

Виховним моментом є показ малюнків самими дітьми, при цьому вони виявляють багато інтересу, радості, виникає багато розмов і, звичайно, зростає бажання малювати.

Отже, успіх використання нетрадиційних технік багато в чому залежить від того, які методи і прийоми використовує педагог, щоб донести до дітей певний зміст і допомогти утвердитися в позитивній позиції «творця».

Для освоєння нетрадиційних технологій використовуються

різноманітні прийоми і методи:

- Словесні (бесіда, пояснення, пізнавальна розповідь);
- Наочні (картини, схеми, зразки, малюнки);
- Метод спостереження (екскурсії, прогулянки, походи);
- Ігрові (дидактичні, розвиваючі, рухливі)
- Метод проблемного навчання (самостійний пошук рішення на поставлене завдання).

Інтеграція всіх освітніх областей:

- Соціально-комунікативний розвиток
- Пізнавальний розвиток
- Мовний розвиток
- Художньо-естетичний розвиток
- Фізичний розвиток

Форма і методи реалізації програми:

- Групова та індивідуальна робота з дітьми;
- Виставки творчих робіт в групі і в ДООУ;
- Майстер-класи з педагогами та батьками;
- Консультації для батьків і педагогів;
- Публікація інформації на сайті ДНЗ;
- Оформлення предметно-навколишнього середовища.

Види використовуваних технік нетрадиційного малювання.

- Малювання піском;
- Друк листям;
- Малювання м'ятою папером;
- Кляксографія з трубочкою;
- Друк за трафаретом;
- Монотипія предметна;
- Монотипія пейзажна;
- Пластелінографія;
- Малювання свічок;
- Відбиток пінопласту;
- Малювання піною для гоління;
- Відбиток поролону;
- Малювання сіллю;
- Малювання долонькою.

Матеріал:

- Набори різнофактурного паперу.
- Додаткового матеріалу (природного, побутового, непридатного).
- Художньо-образотворчого матеріалу.
- Нетрадиційних інструментів для художньої творчості.
- Зразків малюнків з різних нетрадиційних технік;
- Демонстраційного наочного матеріалу.
- Форми підбиття підсумків в кінці року реалізації досвіду:
- Проведення виставок дитячих робіт
- Проведення відкритого заходу
- Проведення майстер-класу серед педагогів
- Повідомлення досвіду роботи на педраді.

Передбачуваний результат:

- Ініціативність;
- Самостійність;
- Допитливість;
- Спостережливість;
- Уява, фантазія, образне мислення;
- Творчі здібності;
- Схильність до експериментування;
- Здатність до прийняття рішень.

Як згадувалося раніше, малювання має великий вплив на загальний розвиток особистості.

По-перше, на заняттях, де використовуються нетрадиційні техніки малювання, у дитини розвивається уява, уява, виникає бажання створювати нові композиції.

По-друге, дитина знайомиться і вчиться використовувати різні матеріали для малювання.

По-третє, у дітей розвивається координація рухів.

Крім того, при використанні нетрадиційних прийомів малювання у дитини розвивається наочно-образне та словесно-логічне мислення. Відбувається активізація самостійної розумової та мовної діяльності.

Саме нетрадиційні техніки малювання створюють атмосферу легкості, відкритості та відвертості, сприяють розвитку ініціативи та самостійності дітей, формують емоційно-позитивне ставлення до діяльності.

Результат художньої діяльності не може бути поганим чи хорошим, робота кожної дитини індивідуальна, неповторна.

2.3. Консультації для батьків

Більшість дорослих не досягають набагато більше у своїх художніх здібностях, ніж могли б до 9-10 років. Коли розумові здібності, такі як мова, мислення і почерк, змінюються і покращуються в дорослому віці, розвиток навичок малювання зазвичай рано припиняється. І якщо діти малюють як діти, то багато дорослих також малюють як діти, яких би результатів вони не досягли в інших сферах. Крім того, дорослі зазвичай бояться прийняти пропозицію намалювати щось. Причина цього явища криється в загальноновизнаній культурі нашого суспільства. Вміти читати і писати набагато важливіше, ніж малювати. Тому не дивно, що дорослі не вміють малювати, а діти після закінчення початкової школи перестають займатися мистецтвом, тим самим зупиняючи розвиток навичок малювання.

Але, як показує досвід, наявність творчих здібностей відіграє важливу роль у житті людини, від формування особистості до звання спеціаліста, батька сім'ї, громадянина. Згідно з опитуванням, діти до п'яти років дають 90% перших відповідей, до семи – 20%, а дорослі – лише 2%. Це ті, хто витримав тиск суспільства і залишився творчою особистістю. Цифри змушують задуматися про те, як важливо не упустити момент і не відволікати людину від творчої діяльності, а, навпаки, підійти до неї, зацікавити, навчити побачити і реалізувати свій потенціал.

Малювання – це один із видів художньої діяльності, коли дитина творить самостійно, а не просто розучує та виконує створені кимось вірші, пісні та танці. Творчість не може існувати під тиском і насильством. Він повинен бути вільним, яскравим і неповторним. Не розлучаючись з олівцями, фломастерами і фарбами, дитина вчиться непомітно спостерігати, порівнювати, сперечатися і фантазувати. Нестандартні підходи до організації художньої діяльності дивують і захоплюють дітей, тим самим породжуючи бажання займатися такою цікавою справою.

Оригінальний малюнок показує творчий потенціал дитини, дозволяє відчувати кольори, їх характер і настрій. І не страшно, якщо ваш маленький художник забрудниться, головне, щоб він любив спілкуватися фарбами і був задоволений результатом своєї роботи.

Отже, пропоную рекомендації для батьків, які підтримують творчі схильності своїх дітей до вивчення нетрадиційних технік малювання для своїх дітей.

Дитяча творчість часто вражає дорослих своєю безпосередністю,

оригінальністю та фантазією.

Пропоную вам, батькам і вашим дітям, за допомогою ігрових занять опанувати нетрадиційні методи передачі образів. Завдання такого типу допоможуть вашій дитині більше дізнатися про кольори, запам'ятати назви кольорів та їх відтінки, навчитися вільно користуватися пензлем. За допомогою теплих і холодних тонів дитина дізнається, як колір впливає на настрій.

Гра з кольорами, водою та папером розвиває просторову уяву та неординарне мислення. Виховувати потребу шукати, думати та приймати самостійні рішення. І такі риси характеру необхідні зростаючому людині зараз і в майбутньому, ким би він не став художником, будівельником, учителем, фізиком, математиком.

Малювати фарбами легше і цікавіше, ніж олівцями чи фломастерами. Картинка яскравіша і рука не втомлюється. Тож дітям можна запропонувати зовсім несподіване рішення: малювати пальцями. Зануримо пальчики у фарбу! І малюємо без пензля! Пропозиціями по темі можуть бути: «Струнок попелу», «Ягоди», «Чарівні хмари» тощо.

Про що говорить улюблений колір дитини

Ви звертали увагу на колір, яким ваш малюк найбільше любить малювати? Діти часто прив'язуються до певного кольору, і це перевага стосується всього: від улюблених ласощів до іграшки. Психологи вважають, що вибір кольору відображає особливості особистості. – Якщо ви хочете дізнатися точне значення улюбленого дитячого кольору, слід пройти з дитиною відповідний тест. Цим займаються психологи – хромотерапевти.

Синій – дитина спокійна і врівноважена. Йому не нудно одному, адже він любить поміркувати. Дружбі він віддається повністю, тому що вважає за краще віддавати, а не отримувати. Однак слід враховувати одне «але». Часом діти вибирають синій не тому, що спокійні, а тому що хочуть заспокоїтися. Якщо малюк кидається на все блакитне і синє – у нього вже дорослий світогляд, він цінує рівновагу в житті.

Блакитний – це колір, який часто «нав'язують» хлопчикам. Тому дитина може вибирати його за звичкою. Любов до синіх відтінків відображає умиротворений характер. Як правило, такі діти рідко вередують, люблять споглядати і захоплюються спокійними іграми, наприклад, конструктором. Малюк, який тягнеться за темними відтінками синього, можливо, страждає меланхолією. Він замислений, сумний. Може,

цей вибір був пов'язаний з враженням від сумної казки, яку дитина прочитала.

Зелений – дитина незалежна, наполеглива, вперта. Зелений для нього – колір спокою і безпеки, до яких він прагне. Також все залежить від відтінку. Зелений колір досить складний.

Якщо дитина любить салативий відтінок, це говорить про спокій та оптимізм. Такі діти наділені глибоким інтелектом, у них розвинена фантазія та аналітичний розум.

Але якщо дитя віддає перевагу темно-зелений колір, насторожитесь: як правило, його люблять замкнуті діти, які відчують себе незрозумілими у своєму середовищі. Темно-зелений зазвичай люблять діти, які недостатньо відчують захист і опіку батьків. Вони бояться змін, домінування над власною особистістю.

У цілому любов до всіх відтінків зеленого означає ідеалізм, шляхетність і честолубство, аж до руйнівної самокритичності і боязнь зробити помилку. До речі, багато психологів впевнені: зелений колір відбиває бажання їсти солодке!

Червоний – малюк ексцентричний, агресивний, активний. Любителі червоного дуже експресивні. Прихильність до цього кольору вказує на незалежний характер, лідерство, прагнення до популярності і похвали. Такі діти дуже енергійні, рухливі, цілеспрямовані. Вони легко навчаються, швидко починають читати і писати.

Однак багато дітей, які обожають бордові або червоні відтінки, бувають неврівноваженими. Зверніть увагу на малюка, який раптово полюбив темні відтінки червоного. Гамма від бордо до коричневого в його малюнках часто означає, що дитині необхідний відпочинок, спокій.

Жовтий – малюк – допитливий оптиміст. Малюк, який обожає жовтий колір, налаштований на величезні життєві перемоги. Такий колір в дитинстві вибирають лідери, майбутні бізнесмени, політики – впливові люди. Любитель жовтого розумний, у нього багата уява. Часто такі діти люблять фантазувати, грати в стратегічні ігри на самоті. Вони слухняні, але занадто мрійливі. Іноді їхня фантазія відводить їх далеко, і вони не можуть перемкнутися на дійсність. Але в майбутньому любителів жовтого чекають приголомшливі перемоги, серйозна кар'єра і, можливо, влада.

Жовтий – один з оптимальних дитячих виборів, свідчить про сприятливу атмосферу будинку і в школі. Деякі діти просто не виносять цю фарбу – часто це вказує на дискомфортні ситуації в сім'ї.

Рожевий – багато дівчат люблять рожевий. Це говорить про

жіночність, емоційність. Дівчата вибирають рожевий, тому що цей колір асоціюється у них з ляльковими нарядами, квітами, дитячою косметикою. Рожевий експлуатують виробники дівочих іграшок, тому прихильність дівчаток до нього зрозуміла.

Але якщо хлопчик обожає рожевий колір, насторожитесь: такий вибір зазвичай показує на слабкість, невизначеність, пошук, замкнутість.

Нерідко рожевий люблять хлопчики, які відчують себе не прийнятими та не зрозумілими в своєму оточенні. Однак у деяких випадках хлопчики вибирають рожевий через асоціації з солодощами або від підвищеної емоційності.

Крім того, рожевий колір заспокоює дітей.

Фіолетовий – малюк любить фантазувати, він емоційний, але в той же час дуже чутливий і вразливий. А в тих випадках, коли дитя вибирає одяг виключно у фіолетових тонах, будь упевнена: росте майбутній актор!

Діти, який люблять фіолетовий, часто захоплюються малюванням, ліпленням з пластиліну. Вони обожають розігрувати спектаклі з друзями, із задоволенням беруть участь у новорічних постановках в дитячому саду. А ще маленькі любителі фіолетового нерідко потайливі і хитрі. Така дитина вміє перевтілюватися в слухняного ангела, пустувати.

Помаранчевий – цей колір воліють природжені оптимісти. Такі діти відкриті, веселі й говіркі. Маленький любитель помаранчевого має широке коло товаришів, з легкістю йде на контакт з дорослими, викликає в оточуючих захват своєю сміливою безпосередністю. В окремих випадках любов до помаранчевого кольору обумовлена нервозністю. Такі діти вразливі, і сама незначна дрібниця може викликати у них істеріку. Крім того, любитель помаранчевого, як правило, має безліч різноманітних захоплень – малювання, спорт, стратегічні ігри і так далі. Але список його інтересів швидко змінюється, до кожного хобі він відноситься поверхово. До речі, любов до світлих відтінків помаранчевого вказує на міцне здоров'я і відмінну фізичну форму.

Білий – цей колір люблять спостерігаючі і в той же час сором'язливі малюки. Такі діти мають розвиненим емоційним інтелектом – вони чуттєво аналізують все, що відбувається навколо. Нерідко любителі білого вже мають свою точку зору, свою дитячу систему цінностей, яка не схожа на ту, що їм нав'язують дорослі.

Улюблений білий колір у дитини часто свідчить про природжений талант до філософських роздумів. Такі діти мають багатий внутрішній світ, вони духовно розвинені, але значно більш замкнуті, ніж однолітки.

До речі, нелюбов до білого, різке відторгнення білого кольору може послужити сигналом того, що дитина психологічно втрачає зв'язок з матір'ю, в чомусь її звинувачує, їхні стосунки не візьмеш.

Коричневий – дитина часто відчуває негативні емоції. Він повільний і фізично не розвинений.

Чорний – дитина пригнічений, чорний колір він використовує як протест проти дискомфорту, який відчуває. Йому необхідна зміна атмосфери.

Сірий – все одно що відсутність кольору. Малюк байдужий до навколишнього, він прагне не помічати того, що йому не подобається і що її турбує.

Такі нескладні ключі вам знадобляться для розшифровки малюнка маленького чоловічка. Малювання не тільки допоможе вам зробити психологічний портрет дитини, а й зміцнить його пальчики, навчить координації, тонким рухам, і пізніше йому легше буде оволодіти письмом

Лікування кольором або хромотерапія

Природа – дивовижно гармонійна система. Її можливості у разі звернення де неї людини, якщо останній потрібна корегувальна або лікувальна дія, справді безмежні. Лікувати можуть рослини, каміння, вода – все, що нас оточує, і навіть – колір.

Звернення у глибину віків, до народних знань щодо зміцнення соматичного та психічного здоров'я людини, показало, що існує багато методів лікування, які перевірені тисячоліттями. Людство збирало їх і передавало з покоління у покоління. Більшість з них вже забута, але останнім часом практичні поради і конкретні рекомендації багаторічної давнини, підкріплені науковими висновками, відновлюються.

Ми хочемо поділитися досвідом роботи з дивовижною силою кольору у корекції психосоматичного здоров'я дитини.

Усі кольори мають своє випромінювання, у кожного – своя довжина хвилі, яка здатна передавати інформацію. Дією кольору на той чи інший орган можна його лікувати, наповнюючи силою, оздоровлювати. У деяких медичних установах є спеціально пофарбовані у той або інший колір кімнати для лікування. Залежно від захворювання лікарі рекомендують пацієнтам відвідувати ту або іншу кімнату. Вдома або у дитячому садочку підготувати такі кімнати доволі важко, але в цьому немає потреби: цілком можна скористатися кольоровою медитацією.

Кольорова медитація

Варіант 1. Залежно від того, на який орган ви бажаєте вплинути, виберіть аркуш паперу пофарбований у відповідний колір (див. інформацію далі). Розмір пофарбованої площі має бути не менше 20–40 см. Сядьте на відстані 1–1,5 м від аркуша паперу і дивіться на нього упродовж 10–15 хв. Цього часу цілком достатньо, щоб око зафіксувало колір, передало сигнал у мозок, звідти він надійде у центральну нервову систему, а від неї – до органу, на який цей колір справляє найбільш потужну дію.

Варіант 2. Існує ще простіший спосіб. Сядьте, заплющте очі і намагайтесь уявити, що приміщення, в якому ви перебуваєте, пофарбоване у той колір, який вам конче потрібен для лікування. Якщо важко одразу «спіймати» потрібний колір, знайдіть його серед предметів, що оточують вас, зосередьтеся на ньому і заплющте очі. Медитація почалася. Рекомендований час: 10–20 хв.

У лікувальній медитації:

Червоний колір

- справляє стимуляційний вплив на органи кровообігу;
- збільшує вміст гемоглобіну у крові і тим самим перешкоджає виникненню анемії
- підвищує імунітет;
- усуває застійні явища;
- сприяє виділенню тепла;
- регулює діяльність печінки і нирок;
- сприяє м'язовому розслабленню.

Дія на органи: селезінка, підшлункова залоза тонкий кишечник, органи дихання судини

Оранжевий колір

- має зміцнювальний вплив на життєдіяльність організму;
- заряджає енергією селезінку і підшлункову залозу;
- міцнює органи дихання;
- сприяє очищенню судин;
- підвищує апетит і м'язову силу
- покращує настрій, знімає депресію

Дія на органи: селезінка, підшлункова залоза, тонкий кишківник, органи дихання, судини.

Жовтий колір

- стимулює інтелектуальні здібності;

- має очищувальну дію на органи травлення, печінку і шкіру;
- сприяє виділенню жовчі;
- активізує вегетативну нервову систему;
- відновлює запаси мінеральних речовин та знижує кислотність у організмі.

Діє на органи: нерви, мозок, лімфатичну систему, жовчний, шлунок, дванадцятипалу кишку.

Зелений колір

– має освіжаючий і водночас заспокійливий вплив на організм, проявляє антисептичні та протимікробні властивості;

- змінює м'язи та тканини;
- благотворно діє на очі;
- знімає спазм бронхів; |
- є чудовим заспокійливим засобом при хронічних захворюваннях

Дія на органи: нерви, очі, бронхи, м'язи кістки, сухожилля, ферменти та гормони.

Білий колір

- гармонізує усі функції організму;
- підвищує силу, енергію;
- нормалізує діяльність центральної нервової системи.

Через центральну нервову систему діє на всі органи.

Синій колір

– має позитивний вплив на органи дихання, тому він особливо ефективний при бронхіті, запаленні легенів та астмі;

– зменшує запальні процеси і сліпій кишці (апендицит) та мигдалинах;

- регулює діяльність щитовидної залози;
- сприяє зупинці кровотеч, швидкому рубцюванню та за живленню ран;

– має знеболювальну дію.

Діє на органи: органи дихання, нервову систему, щитовидну залозу, мигдалевидні залози, сліпу кишку

Фіолетовий колір

– знижує температуру, зменшує біль.

Блакитний колір належить до розряду холодних відтінків і заспокійливо діє на нервову систему, приводить людину у стан внутрішнього спокою.

Дія на органи: нерви, гортань, вуха, ніс.

Отже, при малюванні з дітьми з обмеженими можливостями батьки можуть використовувати нетрадиційні техніки для передачі зображення. Вони не вимагає дуже точного виконання. Пропоную такі теми: «намисто на нитці», «тканина для маминої сукні», «готування до зими» тощо.

Однією з найпростіших і найцікавіших технік для практикування з дітьми є монотипія. На гладкій поверхні пластикового листа малюнок буде будь-якого кольору. Зверху кладеться аркуш паперу і притискається до поверхні тарілки. Виходить дзеркальне відображення. Звідси і назва – просто відбиток. Теми: «Квіти у вазі», «Снігові візерунки», «У царстві Снігової королеви», «Підводне царство», «Квітуча галявина». Такі завдання розвивають у дітей уяву, уяву, творчі здібності та колірне чуття, використовуючи необхідну кольорову палітру для конкретного візерунка.

Нетрадиційні техніки малювання допомагають дітям почуватися вільно і творчо, бачити і передавати на папері, чого набагато складніше досягти традиційними методами. Через малювання дитина відображає та систематизує свої знання про світ.

Дитяча творчість – це світ яскравих дивовижних образів, за допомогою яких вони передають свої враження від навколишньої дійсності.

Багато батьків вважають, що головне – не захоплюватися улюбленими творами дітей, берегти внутрішній світ дитини і дати можливість висловлювати свої думки та почуття без їхнього втручання.

Таке ставлення до дитячої творчості є неправильним. Звичайно, не варто нав'язувати дитині своє бачення та смак, але навчити дитину навикам і вмінням необхідно.

Розмовляючи з батьками, можна відзначити, що дитяча творчість зазвичай проявляється раніше, коли діти спостерігають подібні дії дорослих і починають їм наслідувати.

Дитяча творчість активізує процес навчання: розвиток особистої ініціативи, самостійності та активності у творчому процесі спонукає дітей до оволодіння знаннями, вміннями та навичками, тренує їх уміння вчитися та розвиватися.

Для того, щоб діяльність дитини була справді творчою, необхідні певні умови.

Перш за все, зв'язок навчання з життям: батьки повинні знати і розуміти, що може бути цікаво для дитини у зв'язку з їхнім безпосереднім досвідом та оточенням. Також важливо, щоб він міг застосувати нові

знання та навички.

А оскільки пізнання дошкільників чуттєве (важливо, щоб вони торкалися, бачили, «відчували» реалії цього світу), пізнання світу має бути зрозумілим.

Для створення творчої атмосфери в сім'ї необхідно також дати дитині свободу. Батьки повинні навчитися розуміти свою дитину, щоб допомогти їм переконати батьків, що терпіння, розуміння, чуйність, доброта і віра відіграють ключову роль у надиханні дитини на творчу діяльність.

Беручи участь у дитячій творчості, батьки набувають практичних навичок, які дозволяють займатися з дітьми та разом творити.

Однією з форм роботи з батьками є виставки спільної творчості. Батьки повинні брати участь у розвитку творчих здібностей дітей. Батьки зацікавлені, захоплені, разом із дітьми створюють багато різноманітних виробів та активно беруть участь у виставках: «Золота осінь», «Новорічна казка», «Моє улюблене місто» тощо. Батьки залишають відгуки про виставку.

Розвиваючи творчі здібності та творчу індивідуальність дітей через різноманітну спільну діяльність, ми допомагаємо їм оволодіти світом краси та добра. Разом із батьками діти успішно опановують ази художньої освіти, що відкриває шлях до захоплення образотворчим мистецтвом та красою навколишнього світу.

Навчання – це завжди помилка. Спокійно і доброзичливо виправляйте їх, щоб не завдати дитині психологічної травми. Не забувайте хвалити своїх дітей за найменші успіхи та досягнення. Обов'язково закінчуйте заняття на позитивних емоціях. Найголовніше – зацікавити дітей і підтримати їх бажання пізнавати нове. Пам'ятайте, що не кожен має стати художником у майбутньому, але кожна дитина може навчитися сприймати та поважати красу довкілля та відображати свою творчість у своїй душі.

Якнайменше кажіть дитині ні. Найпростіший спосіб перервати політ уяви – зупинити дитину, коли вона щось робить. Малювати на картопляному пюре пальцем? Майбутній Пікассо виросте. І хто знає, що буде, якщо змішати газовану воду з майонезом? Ви не знаєте, але ваша дитина навчиться і, можливо, стане другим Менделєєвим.

Зробіть життя дитини змістовним і цікавим, надайте йому можливість нових і яскравих вражень. У цьому вам допоможуть прогулянки, екскурсії, книги, бесіди.

Забезпечте дитину всіма необхідними матеріалами для творчості. Ви не можете перетнути річку, якщо у вас немає човна, чи не так? Творчість потребує інструментів і матеріалів. Забезпечте дитину олівцями, крейдою, пластиліном, натуральними матеріалами, папером, клеєм, безпечними дитячими ножицями тощо.

Зосередьтеся на чарівності самого процесу, а не на результаті.

Згідно з дослідженнями, найпростіші кульки або кубики розвивають мислення та уяву дитини не гірше «крутих» дорогих іграшок. Наприклад, кидаючи або котячи м'яч, навіть найменша дитина щоразу робить це по-різному, освоює нові навички та дізнається щось нове.

Не обійтися без сучасних технологій. Комп'ютер часто ототожнюють з телевізором, а час, витрачений на комп'ютерні ігри, вважається витраченим даремно. Це неправда, адже за допомогою комп'ютера можна малювати, грати музику, будувати віртуальні будинки. Просто купуйте правильні ігри, які стимулюють уяву та творчість.

Дайте дитині завдання, які потребують творчості: незвичайне використання знайомих предметів, доповнення поданих елементів, гра словами та римами, доповнення речень, зміна сюжету відомих творів, заміна персонажів.

Творіть разом з дитиною. Ваша присутність і підбадьорення – найкращий стимул для творчого настрою дитини. Візьміть домашні концерти, сімейні бесіди та міні-вистави, разом ходіть в музеї та на концерти, малюйте та склеюйте, разом слухайте музику та танцюйте (не обмежуйте дитину віршами та танцями).

Будь-який вид дитячої творчості – це не просто розвага, творчість допомагає дитині в майбутньому стати щасливішою, щасливішою людиною. Поставтеся серйозно до інтересів дитини і намагайтеся розвивати її таланти, якою б дивною або незрозумілою не здавалася вам її робота.

Обов'язково підтримуйте свою дитину в її творчих починаннях. Результати вашої роботи неодмінно повинні бути оцінені найвищими, навіть якщо вам щось не сподобалося. Хваліть дитину і щиро радійте її успіхам.

Сім'я і дитячий сад – це два виховні явища, які по-своєму дають можливість дитині отримати соціальний досвід, але лише в поєднанні створюють оптимальні умови для того, щоб маленька людина входила у великий світ.

Перед нами встали наступні завдання:

- створення емоційної взаємопідтримки;
- організація творчої співпраці;
- встановлення партнерських відносин з родиною кожну дитину;
- сприяння батькам у спілкуванні з дітьми;
- розвиток у батьків впевненості в своїх педагогічних можливостях.

У пам'ятках (буклетах) пропонуємо поради батькам щодо розвитку творчих здібностей старших дошкільників.

Для залучення батьків у виховно-освітній процес проводилися такі заходи як:

Виставка спільної творчості дітей з батьками: майстер-клас, творчий конкурс і ін.

Найбільш успішною формою для розвитку почуття дружби, емпатії, взаєморозуміння є творча робота в парі. Однак ефективність забезпечується завдяки сукупності різних форм спільної творчості, а також в комплексному поєднанні соціалізації з іншими освітніми галузями.

Таким чином, узгоджена організованість в роботі дитячого садка і сім'ї – найважливіший принцип повноцінного виховання і розвитку творчих здібностей вихованців ДНЗ.

2.4. Орієнтовне тематичне планування в старшій групі

Формування творчої особистості є одним із важливих завдань педагогічної теорії та практики на сучасному етапі. Чим різноманітніша діяльність дитини, тим успішніше різнобічний розвиток дитини. Найефективнішим засобом для цього є зорова діяльність дітей. Малювання є одним з найважливіших засобів пізнання світу і розвитку знань естетичного сприйняття, оскільки пов'язане з самостійною, практичною та творчою діяльністю дитини.

Тематичне планування в старшій групі на один рік, але в залежності від дітей групи змінюється щорічно.

Заняття проводиться один раз в тиждень

№ п/п	Тема	Техніка малювання	Цілі	Обладнання
<i>Вересень</i>				
1	«Сад восени»	Відбитком листя	Познайомити з новим видом	Листя, гуаш. Картина В.

			нетрадиційної техніки; розвивати почуття композиції, краси в різних її проявах	Білова «Осінь»
2	«Килим осінь розіслала»	Відбитком листя	Закріпити навички та вміння зображати пейзаж осені способом друкування; розвивати колірне сприйняття	Сухе листя. акварель. Картини з пейзажами ранньої осені
<i>Жовтень</i>				
3	«Коло річки»	Монотипія	Закріпити знання дітей про пейзаж, як жанр образотворчого мистецтва. Ознайомити з нетрадиційною технікою зображення монотипія.	Ілюстрації пейзажем, відбитим у воді, альбомний аркуш, акварель, пензлі, серветка
4	«Осінні вальс»	Роздування фарби	Ознайомити з новим способом зображення роздуванням фарби; показати його виразні можливості; розвивати м'язи рота, тренувати дихання	Репродукції, аркуші паперу, гуаш, трубочка для коктейлю, стаканчик з водою. серветка
5	«Ваза для квітів»	Штампи	Закріпити вміння складати прості візерунки, використовуючи техніку друкування; розвивати почуття композиції	Предмети круглої і овальної форми. Печатки, трафарети. Поролонові тампони, гуаш, пензлі

6	«У лісочку виросли грибочки»	Малювання кулачком	Розвивати вміння створювати композиції, просторове мислення Удосконалювати вміння дітей в малюванні кулачком	Альбомний лист, гуаш, пензлик, серветка
<i>Листопад</i>				
7	«Дивограй»	Змішування кольорів	Розширити знання про кольорову гаму шляхом виведення нових відтінків; освоєння способів їх отримання	Спектральне коло, гуаш. Палітра, стрічки за кількістю дітей
8	«Веселі плями»	Кляксографія	Ознайомити з таким способом зображення, як кляксографія; показати його виразні можливості	Гуаш, пензлик, серветка, баночка з тушшю, зразки робіт
9	«Я люблю пухнасте, колюче»	Тичок	Удосконалювати вміння дітей малювати в різних образотворчих техніках; вчити відображати в малюнку образ та передавати його характерні особливості.	Жорсткий пензлик, зім'ятий папір, поролон, гуаш
10	«Ходить гаєм листопад»	Відбиток, набриск, монотипія	Вчити відображати особливості зображуваного предмета, використовуючи різні нетрадиційні техніки малювання; розвивати почуття композиції	Вугілля, печатки, трафарет, жорсткий пензлик, тонований блакитний папір, ілюстрації. гуаш, пензлик,

				картини пейзажів глибокої осені. музичний супровід «Пори року» Вівальді
<i>Грудень</i>				
11	«Мороз завітав вікна розмалював»	Свічка	Викликати інтерес до зимових явищ природи, удосконалювати навички у вільному експериментуванні з образотворчим матеріалом	Альбомний аркуш, свічки, акварель, пезлики, стакан з водою
12	«Зима чарівниця»	Малювання пальчиком, набризк	Допомогти побачити і відчувати красу зимової природи; удосконалювати вміння дітей врізних образотворчих техніках	Репродукції картин з зимовими пейзажами, альбомний аркуш з теносинім фоном, гуаш, акварель, пензлі, серветка
13	«Зимові наспіви»	Набризк, свічка	Викликати у дітей емоційний відгук на художній образ зимового пейзажу; допомогти відчувати красу зимової природи за допомогою музики, живопису і поезії; закріпити спосіб зображення снігу набризком	Репродукції з зимовими пейзажами, музичний супровід «Пори року» Вівальді, гуаш, пензлик, зубна щітка, олівець, серветка, свічка
14	«Зимова ніч»	Друк м'ятим папером	Удосконалити вміння з нетрадиційною образотворчої	Аркуш цупкого паперу, гуаш, акварель,

			технікою друк зім'ятої папером. Допомогти побачити і відчуті красу зимової ночі	ескізи
<i>Січень</i>				
15	«Зелена красуня»	Малювання пальчиком	Удосконалювати вміння в нетрадиційній техніці малювання (малювання пальчиком)	Акварель, гуаш, серветки
16	«Зимові забави»		Продовжувати розвивати творчі здібності та уяву, закріпити знання і вміння раніше вивченого нетрадиційного способу зображення, продовжувати розвивати дрібну моторику руки. Продовжувати розвивати почуття форми, кольору і композиції	Губка. акварель, воскові крейди, свічка, баночки з водою. аркуш паперу
<i>Лютий</i>				
17	«Моя улюблена тварина»	Малювання вугіллям	Вчити створювати виразний образ улюбленої тварини, використовуючи техніку малювання вугіллям; розвивати вміння використовувати виразні засоби.	Папір, вугілля, акварель. воскові крейди, папір для обривання, свічка. баночки з водою. аркуш паперу
18	«Я в підводному світі».	Малювання долоньками, восковими крейдою.	Удосконалювати вміння в нетрадиційній техніці	Блакитний аркуш паперу, воскові крейди, акварель,

		Акварель.	малювання, вчити перетворювати відбиток долоні в риб, медуз, розвивати уяву	пензлі, ілюстрації
19	«Хто живе в лісі»	Змішування фарб	Удосконалювати навички зображення тварин, використовувати в роботі нетрадиційне малювання; розвивати вміння передавати в малюнку нескладний сюжет	Ілюстрації
20	«Букет квітів»	Малювання вилочками	Удосконалювати вміння в нетрадиційній техніці малювання, вчити малювати квіти вилочками, розвивати уяву	Ілюстрації квітів, гуаш, виделки
<i>Березень</i>				
21	«Гілка з першими листочками»	Відбиток печатками	Продовжувати вчити аналізувати природу, передавати в малюнку форму, величину вази, гілочок; закріпити вміння малювати листя за допомогою друкування, передаючи їх колір	Гуаш, пензля, печатки, гілочка з вазою, ескізи
22	«Листівка для мами»	Друк за трафаретом	Вчити прикрашати квітами і малювати пальчиками листівку для мами; закріпити вміння користуватися знайомими	Лист, зігнутий навпіл, гуаш, пензлі, трафарети квітів, поролонові тампони,

			техніками	листівки
23	«Їжачок»	Малювання долоньками	Вчити створювати виразний образ улюбленої тварини, використовуючи техніку малювання долоньками; розвивати вміння використовувати виразні засоби	Аркуші паперу, акварель, гуаш
24	«Проліски»	Акварель, воскові крейди	Вчити малювати проліски восковими крейдою, за допомогою акварелі передавати весняний колорит	Воскова крейда, акварель, ілюстрації
<i>Квітень</i>				
25	«Фрукти на блюді»	Воскова крейда, акварель	Продовжувати вчити складати натюрморт із фруктів, визначати форму, величину, колір і розташування; вчити акуратно зафарбовувати восковими крейдою фрукти	Фрукти, тарілка, блюдо, воскові крейди, кисті, акварель, ескізи
26	«Зоряне небо»	Набризк, друк поролоном за трафаретом	Вчити створювати образ зоряного неба, використовуючи змішування фарб, набризк і друк за трафаретом	Гуаш, пензля, трафарети, поролонові тампони, жорсткий пензлик, картонка
27	«Чудесний букет»	Монотипія	Закріплювати знання дітей про симетричних і несиметричних предметах,	Гуаш, пензля, ілюстрації, ескізи

			навички малювання гуашшю; вчити зображати букет в техніці «МОНОТИПІЯ»	
28	«Космічний пейзаж»	Воскова крейда, акварель, свічка	Виховувати у дітей прагнення до пізнання навколишнього світу, закріпити спосіб малювання восковими крейдою і свічкою	Аркуш паперу, крейда, акварель, ілюстрації, свічка
<i>Травень</i>				
29	«Веселий клоун»	Ниткографія	Вчити передавати кольором веселий настрій людини. Вчити зображувати усміхнену людину. Створити дітям гарний настрій.	Нитки, клей, трафарет
30	«Як я люблю кульбаби»	Малювання пальчиком	Удосконалювати вміння даних образотворчих технік; вчити відображати в малюнках виразний образ, розвивати почуття композиції	Акварель, ілюстрації
31	«Розквітлі красиві квіти (МОНОТИПІЯ)»		Закріплювати вміння продумувати розташування малюнка на аркуші, вчити зображати букет в техніці «МОНОТИПІЯ».	Гуаш, пензля, ілюстрації, ескізи

2.5. Конспекти занять

Тема: «Кляксографія звичайна»

Призначення: виготовлення малюнків незвичайним способом.

Мета. Познайомити з нетрадиційною технікою малювання «кляксографією звичайної».

Завдання. Вчити новим способам отримання зображень, опредметненню і «оживленню» незвичайних форм (плям). Розвивати увагу, мислення, художню уяву від абстрактного до конкретного. Виховувати акуратність при роботі.

Матеріал: папір, фарби, пензлі, банки з водою, вологі серветки, олівці.

Виклад матеріалу. Малята я отримала листа з різнокольорової країни, від нашого друга, художника Розмальовкина. Послухайте, що він пише.

Здрастуйте, малята! Хочу вам розповісти, що зі мною сталося.

Вчора принесла мені в подарунок сестра пляшечку чорних-чорних чорнил.

Я почав малювати, але відразу з пера пляму величезну впустив.

І розпливлася на аркуші пляма, стала помалу рости вона:

Зліва – хобот, А праворуч – хвіст, Ноги – як тумби, Високий зріст...

Я негайно до чорної туші домалював величезні вуха, і вийшов, звичайно, він, – ви вгадали – індійський... (слон).

(вірш Д. Чиарді «Про те, хто вийшов з плями»)

Посилаю Вам кілька своїх нових робіт, виконаних незвичайним способом малювання кляксографії звичайної. Сподіваюся, вам сподобається.

До зустрічі. Ваш Розмальовкин.

Розглядання малюнків

Обговорення. Розмірковування дітей про способи одержання зображення.

Хочете навчитися так малювати? Відповіді дітей.

Демонстрація способів малювання педагогом.

Для роботи знадобиться: папір, фарби, пензлик, вода, фломастери або олівці.

Приготуємо фарби – додамо кілька крапель води в кожний колір акварелі, аркуш паперу звернемо навпіл і розгорнемо.

На одну сторону ближче до середини капніть кілька жирних крапель – плям. Можна використовувати фарбу різного кольору.

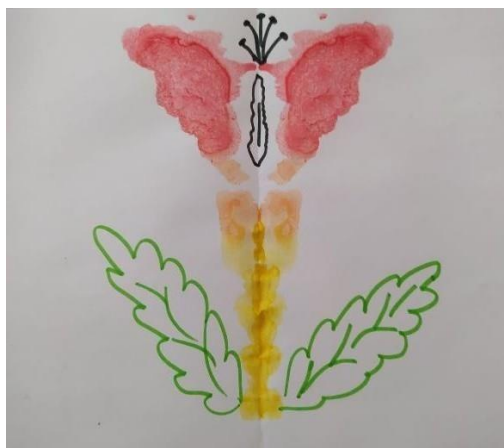
Потім складемо по лінії згину аркуш навпіл і долонькою проведемо кілька разів вгору, вниз, щоб фарба розтеклася по листу. Для «перетворення» плями скажемо чарівні слова.

Обережно розгорнемо лист. Ви бачите химерне пляма.

Подумайте, на що це схоже? Пофантазуйте. «Оживіть» плями – перетворіть їх в живі істоти або предмети. Уважно розгляньте плями, повертаючи аркуші паперу в різні сторони. Можна підмалювати олівцем якісь деталі.

Питання до дітей про послідовність малювання

З чого почнемо роботу?

Куди будемо капати фарбу?

Скільки крапель будемо капати?

Коли складемо листочок разом, що зробимо?

Що треба зробити далі?

Коли придумали, на що це схоже потрібно олівцями...(домалювати те що ви побачили)

Самостійна практична робота дітей

Діти освоюють техніку звичайного промокання. Вихователь працює індивідуально. Дає вказівки отримати картинку незвичайним способом. Пропагує незалежність. Бажано уважно оглянути плями, повертаючи аркуші паперу в різні боки. Показує, наприклад: Це моя крапля, коли ти дивишся на неї так, вона виглядає як метелик, тобі просто потрібно закінчити фарбувати вусики. А на кого перетворяться ваші плями? Вихователь тихо розпитує кожну дитину про її ідеї та асоціації, допомагає дітям, які не визначилися, порадою чи непрямими запитаннями. Педагог працює з більш активними, високопродуктивними дітьми. Дає їм додаткові завдання. Аналіз дитячих робіт. В кінці заняття відбувається загальна виставка «живих» місць.

Тема: «Нетрадиційна техніка малювання – кляксографія «Чарівні плями»

Майстер-клас розрахований на батьків і вихователів, а також дошкільнят – від 3 до 6 років.

Мета майстер-класу: кляксографія – це чудовий спосіб розважитися та корисно провести час, експериментуючи з кольорами та створюючи незвичайні образи. Надувні плями не можуть точно передбачити, як вони будуть поширюватися, перетікати одна в одну і яким буде кінцевий

результат ... Це заняття буде цікаво і дорослим, і дітям. І не тільки цікаво, але й корисно: наприклад, як артикуляційна гімнастика. Крім того, видування через соломинку покращує здоров'я та силу легенів та дихальної системи (що особливо корисно при кашлі).

Слід зазначити, що цим видом малюнка добре зображати різні дерева (виходять хитромудрі стовбури, гілки і т. д.).

Мета: Познайомити дітей з таким способом зображення, як кляксографія, показати її виразні можливості

Завдання:

– викликати інтерес до «оживлення» незвичайних форм (плям), вчити домалювати деталі об'єктів (плям), для додання їм закінченості і схожості з реальними образами; вчити бачити незвичайне у звичайному;

– розвивати образне мислення, гнучкість мислення, сприйняття, уяву, фантазію, інтерес до творчої діяльності; виховувати акуратність в малюванні фарбами.

Матеріали для роботи:

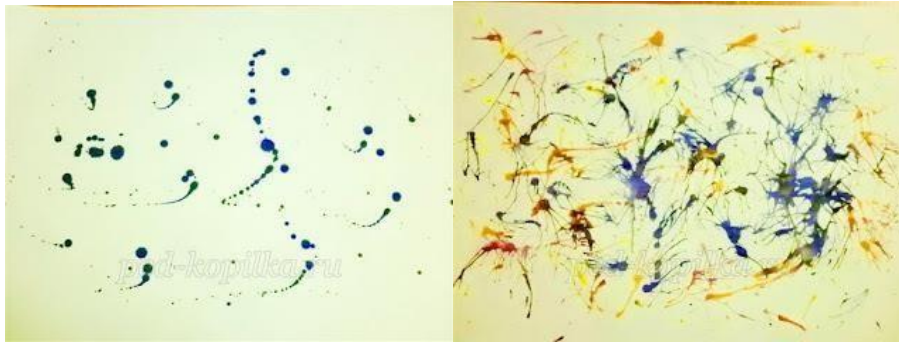
- альбомні листи;
- гуаш або акварель;
- великий пензлик;
- трубочка для напоїв чи можна використовувати піпетку;
- вода в банці;
- волога ганчірочка – витирати руки, якщо забрудняться;
- ватяні палички;
- пластилін.

Кляксографію можна поєднувати з різними техніками образотворчого мистецтва, такими як монотипія, аплікація та інші. Деякі з них будуть представлені на цьому майстер-класі.

Цей спосіб малювання «плямами» можна використовувати при роботі з дітьми від 3-4 років.

Змочіть пензлик розведеною фарбою і розпиліть на аркуш паперу. Чим густіше фарба, чим вона насиченіша – тим сильніше дмем.

Беремо тюбик і видуваємо його на різнокольорові краплі фарби, вони перетворюються в плями. При цьому хід можна переломити – краплі будуть ще цікавіші.

Кляксографія з використанням ватних паличок

З допомогою великої кисті ставимо пляму в куточку аркуша.

З допомогою трубочки роздуваємо фарбу в різних напрямках.

Вийшло ось таке дерево!

Трохи подумавши, це дерево мені нагадало горобину, яка самотньо росте на схилі. За допомогою ватних паличок домалюємо ягоди і листя.

Оформляємо рамку також за допомогою ватної палички. Саме про таку горобину, можливо, і написала вірш «Горобина» Ірина Токмакова.

*Червоненьку ягоду
Мені дала горобина.
Думав я, що солодку,
А вона – як хіна.*

*То ця ягідка
Просто недозріла,
Те ль горобина хитра
Пожартувати хотіла?*

Тема: «Кляксографія з використанням фломастера»

Також як і в попередніх роботах ставимо пляму і видуваємо з допомогою трубочки стовбур і гілки. А це що за дерево вийшло? Звичайно ж, сосна!

За допомогою зеленого фломастера домальовували голки.

Сосна

Над жовтою осипом обриву

Схилилася стара сосна,

Корінням голими ляжливо

Поводить по вітру вона. (Тимофій Білозеров)

Прикрасивши все гілочки пишними голочками, приступаємо до оформлення галявини навколо сосни. Наносимо плями зеленого кольору і роздуваємо з допомогою трубочки. Вийшли стеблинки квітів!

Домальовували на стеблинках листя і квіти кульбаби. Тепер самотній сосні зовсім не сумно!

Конспект заняття для молодшої групи

Тема: «Малювання крил сови за допомогою долоньок»

Завдання: вчити малювати крила сови в нетрадиційній техніці - друк долонькою; розвивати почуття форми та композиції; створювати умови у розвиток творчих здібностей.

Матеріал: папір із зображенням сови, гуаш, серветка, пензлі, іграшка сови, музичний супровід.

Попередня робота: розгляд ілюстрацій з зображенням птаха, читання пізнавальної та художньої літератури

Хід заняття:

1. Вступна частина.

Загадка:

Лісом в темряві літає,

«Ху-гу, ху-гу», – промовляє.

Велетенська голова.

Здогадались? Це ... (Сова)

Про сову ще і віршики є:

Тітонька сова,

Мудра голова:

Хоч вночі літа,

Все на світі знає.

Вихователь розглядає ілюстрації та розповідає про сову. Сова найкраще бачить вночі на землі. Дзьоб гачком, кігті - звичайно ж, це хижак. Її величезні очі не можуть рухатися з боку в бік, тому їм доводиться повертати голову. Правильно (демонструє, як сова крутить головою) Сова, діти, не такі, як ми з вами. Вони сплять вдень, коли ми граємося, а вночі полюють добуваючи собі їжу. А зараз я продемонструю, як намалювати крила сови за допомогою долоньок та пальців.

2. Самостійна діяльність дітей

У процесі роботи педагог стежить за тим, як малюють діти, нагадує правила малювання

2.6.

Рецепти фарб

Фарба з картопляного крохмалю

- Взяти одну частину крохмалю на три частини води;
- змішати крохмаль з водою до утворення однорідної маси;
- варити, поки він не стане прозорим і схожим на пудинг;
- додати овочевих барвників, поки суміш ще тепла.

Фарба з мильної стружки

- 1 столова ложка рідкого мила;
- 5 столових ложок гуаші;
- збити до консистенції масла;
- налити мильну фарбу в пластикові тарілки або іншу посудину.

Білило для малювання

Розвести зубний порошок з водою, додати кілька крапель клею.

Фарби для малювання у техніці «ебру»

- 2 л води;
- 6 ст. ложок крохмалю.

У 2-ох літрах води заварити 6 столових ложок картопляного крохмалю і дати настоятися протягом 8-10 годин.

Для малювання мильними бульбашками

- 9 ст. ложок гуаші;
- 5 крапель миючого засобу («Gala») або шампунь;
- 9 ст. ложок води.

У низькій склянці змішати гуаш, миючий засіб для посуду або шампунь та воду. Якщо використовується шампунь, то співвідношення такі: 9 чайних ложок води, 9 чайних ложок гуаші, 9 чайних ложок шампуні. Усе це добре перемішати.

Пальчикова фарба рецепт №1

- 0,5 кг борошна;
- 5 ст. ложок солі;
- 2 ст. ложки олії;
- вода;
- харчовий барвник.

До даних інгредієнтів (борошно, сіль, олія) додати води, перемішати міксером до консистенції густої сметани. Отриману масу розлити в окремі баночки, додати харчовий барвник (буряковий або морквяний сік, як варіант – пасхальні набори), перемішати до однорідної маси.

Пальчикова фарба рецепт №2

- 1/3 чашка крохмалю;
- 2 столові ложки цукру;
- 2 склянки холодної води;
- 1/4 чашки миючого засобу;
- харчова фарба або гуаш.

Об'ємна фарба для дітей від 1,5 років

Малювання сіллю і підходить для будь-якого віку, навіть для самих маленьких. Вже з 1,5 років ви можете зробити дитині об'ємну фарбу, якою він може поливати прямо з пляшки.

Для створення такої диво фарби вам будуть потрібні:

- 1 стакан солі;
- 1 склянка борошна;
- 1 стакан води;
- різнобарвна гуаш або акварель;
- картон;
- пластикова пляшка для видавлювання фарби (можна взяти з-під кетчупу).

Тепер змішайте сіль, борошно і воду, розлийте отриману рідину по трьом ємностей і додайте потрібний колір в кожному. Відгуки говорять про те, що маленьким діткам дуже подобається видавлювати таку масу на картон, створюючи мерехтливі малюнки.

Коли ви насипаєте сіль на непросохлу акварель, вона збирає воду і відштовхує пігмент. Тому від неї може вийти різний ефект (відгуки це підтверджують).

2.7. Досвід

Обов'язковим є проведення комплексних занять, занять у формі ребусів, вправ з різними варіантами завдань, робота з підгрупами,

поєднання інтересів та нахилів. Ми використовуємо різноманітні прийоми, які стимулюють дитячу творчість та стимулюють уяву дошкільників. Проводимо курси-знайомства. Коли дитина вперше зустрічає пензлик, ми відкриваємо таємницю його життя. Кажуть, колись це була тендітна гілка дерева, яка жила соком землі та сонячними променями. А м'яку щетину розчісувала весела, жвава білка чи, може, якась інша лісова з пухнастим звіром. Життя пензля триває, коли його забирають у художника. Пензлик відчуває тепло людських рук, їх прагнення і хоче їм допомогти. Ми розкриваємо дитині алфавіт стосунків: пензлик тонко реагує на ту частину, де її торкаються пальці, на положення руки, на те, як вона нахилена до паперу. Рекомендуємо оглянути пензлик і доторкнутися до щетини своєї щоки.

Використовуємо різні вправи, наприклад:

- Пензлик вітається,
- Пензлик танцює,
- Пензлик стрибає,
- Пензлик на прогулянці,
- Олівець малює у повітрі.

Ми проводимо дослідницьку діяльність з дітьми, для цього використовуємо альтернативну програму STREAM – Освіта.

Діти слухають папір, влаштовують зустріч з водою, дізнаються секрети гуаші та акварелі та багато іншого. Ми також пропонуємо метод оживлення речей, предметів, які ми малюємо.

При малюванні натюрмортів ми використовуємо асоціації. Наприклад: груша – жовта, м'яка, така солодка; Яблуко жовто-зелене, тверде, блискуче – означає кисле.

При сприйнятті природи ми звертаємо увагу на її властивості. Наприклад, намалюйте гарбуз. Жовті сторінки говорять про легкий, радісний характер, піднятий хвіст говорить про піднесений, радісний настрій.

У нас дуже цікаві заняття, де вони мають можливість висловити свої почуття за допомогою емоцій, міміки, жестів і рухів. Тому зустрічі героїв картини інсценовані. Тоді дітям буде легше передати на малюнку все, що їх хвилює.

Використовуючи нетрадиційні форми за методикою Л. М. Шульги, велика увага приділяється роботі з кольорами. Для цього у своїй роботі ми використовуємо різні техніки, діти малюють кольори літа, осені, зими, весни, дощу; ми вчимося визначати співвідношення між настроєм,

музикою та кольором. У дошкільнят розвивається вміння виражати настрій спокійною інтонацією, словом, жестом, танком, кольором («кольори миру»). Який колір не веселий і нудний? Не холодно і не тепло? (Зелений). Діти «зеленіють» і показують на обличчі свій настрій. Вчимося визначати співвідношення між настроєм, музикою та кольором

Приєм «занурення в картину». Якщо вам потрібно навчити дітей малювати пейзаж, спочатку розгляньте картини відомих художників. Дітям пропонується уявити себе на зображеному місці, вдихнути аромат трав, квітів чи осіннього листя; Підніміть руки і відчуйте палюче спекотне сонце, холодний вітер, послухайте спів птахів, спів вітру. Ми проводимо хвилини відпочинку.

У своїй групі за допомогою батьків облаштували куточок художньої діяльності для самостійної роботи дітей, поклали в нього необхідний матеріал та інструменти для використання різноманітних технік нетрадиційного малювання, які батьки допомогли зібрати.

Враховуючи вік та індивідуальні здібності дітей, ми намагаємося організувати їх роботу таким чином, щоб заняття не перетворювалися на механічне копіювання візерунків, а розвивали фантазію, уяву та бажання винаходити щось нове, цікаве.

Працюючи з дітьми з ООП, ми звернули увагу на те, що малювання в нетрадиційних формах їх захоплює і дуже подобається, а також дозволяє заспокоїтися. Для таких дітей ми створили спеціальну пісочницю, де вони можуть висловлювати свої почуття світлом і піском.

Під час прогулянок навчаємо дітей використовувати різні природні матеріали для нетрадиційного малювання – розпис камінням, паличками, опалим листям, малювання піском, малювання снігом тощо.

Ми прикрашаємо свій майданчик малюнками, які діти роблять у групах, і батькам дуже подобається така форма роботи. Діти чудово розважаються, уявляють, що їх малюнки на виставці.

Мета досвіду – закріпити та продемонструвати важливість використання нетрадиційних технік на заняттях з малювання для дошкільнят та дітей з особливими освітніми потребами. Для розвитку творчості, конструкторських здібностей, розвитку емоційної чутливості, художньо-естетичного розвитку, формування стійкого інтересу до мистецтва.

Власний педагогічний досвід підтверджує, що серед дітей багато здібних, справді талановитих дітей, а дорослі, на жаль, не вміють вчасно виявити та розвинути їхні нахили та здібності.

Використання нетрадиційних технік малювання з дітьми з особливими освітніми потребами – це суть моєї роботи в дитячому садку. Малювати нетрадиційним способом – захоплююче, неймовірне заняття, яке дивує та захоплює дітей. Розвиваюче середовище відіграє важливу роль у розвитку дитини. Тому при проектуванні тематично-розвиваючого середовища було враховано, що зміст має розвивальний характер і спрямований на розвиток творчості кожної дитини відповідно до її індивідуальних можливостей, доступних і доцільних для дітей. Скільки непотрібних цікавих речей вдома (зубна щітка, гребінець, поролон, пробка, поролон, катушка ниток, свічки тощо). Погуляйте, подивіться, а скільки тут цікавого: палички, шишки, листя, камінчики, насіння рослин, пух кульбаб, будяки, тополі. Збагатити куточок продуктивної діяльності всіма цими темами. Незвичайні матеріали та оригінальні техніки приваблюють дітей тим, що немає слова «не можу», можна малювати, що хочеш і як хочеш, а можна навіть створити свою незвичайну техніку. Діти відчують незабутні позитивні емоції, а за допомогою емоцій можна оцінити настрій дитини, що її радує, що викликає захоплення.

Проаналізувавши малюнки дошкільнят, я прийшла до висновку, що необхідно полегшувати навички малювання, оскільки навіть не кожен дорослий зможе намалювати предмет. Це може значно підвищити інтерес до малювання серед дошкільнят та дітей з обмеженими можливостями. Існує безліч технік нетрадиційного малювання, особливість яких полягає в тому, що діти можуть швидко досягти бажаного результату.

Переглядаючи мережу цікавих малюнків, виконаних у незвичайній техніці, я подумала: «Чи не варто спробувати якісь нетрадиційні техніки малювання на заняттях малювання?» Тим більше, я працюю в інклюзивній групі з дітьми з особливими освітніми потребами. А ми знаємо, як їм важко малювати. Але використовуючи нетрадиційні прийоми, їм легше виконати роботу і отримати масу позитивних вражень.

Успіх навчання нетрадиційним прийомом багато в чому залежить від того, якими методами і прийомами вихователь доносить до дітей конкретний зміст і передає їм знання, уміння та навички.

Під час роботи зіткнулася з проблемою, діти бояться малювати, бо думають, що не можуть і не хочуть працювати.

Особливо це помітно в середній групі, де ще слабо розвинені художні здібності дітей, недостатньо розвинені пластичні рухи. Дітям не вистачає впевненості в собі, уяви, самостійності. Стимул мотивувати дітей до дій, дати їм відчуття, що вони легко можуть стати юними художниками і

творювати дива на папері. І мені вдалося знайти те, що мені потрібно. Я використала досвід своїх колег у навчанні дітей малюванню. А згодом доопрацювала та внесла власні корективи.

ВИСНОВОК

Образотворче мистецтво є важливим і дієвим засобом формування естетичного ставлення до середовища проживання дітей дошкільного віку. Це духовний вид людської діяльності, завдяки якому здобуваються не лише знання про світ, а й закріплюються емоційно-цінні установки про себе та навколишнє, стимулюється творча діяльність, формуються естетичні уявлення.

Нетрадиційне малювання – це маленька гра. Їх використання дозволяє дітям відчувати себе сильними, сміливішими і безпосередніми, розвиває уяву і дає їм повну свободу самовираження. Художня діяльність з використанням нетрадиційних матеріалів і технік сприяє розвитку дрібної моторики і тактильного сприйняття дитини, уваги та посидючості, естетичного сприйняття та емоційної чутливості.

Як і будь-який вид художньої діяльності, малювання потребує розвиненого образного мислення, уяви, творчості та знання основних художніх понять. Це значною мірою підтверджується рекомендованими програмами нетрадиційних технік малювання (змішування фарб, штампів, штрихів, зубної нитки, малювання на вологому папері, долоні, пальці, зубна щітка, пісок, сіль, манна крупа тощо).

Нетрадиційні методи і прийоми спонукають до творчих дій і особливо захоплюють дітей дошкільного віку. Розвивати витримку, самостійність. Важливо, щоб знання дітей супроводжувалися хвилюванням, здивуванням, радісною увагою, а також набуттям естетичного смаку та чуттєвих переживань.

При розгляді нетрадиційних технік малювання були виділені наступні техніки: монотипія, морилка, фотокопіювання, тиснення, дряпання, гратаж, малювання пальцями та долонями, малювання на зім'ятому папері, малювання мокрим, твердим, напівсухим пензлем та ватною паличкою, свічки та акварелі, малювання восковими крейдами та аквареллю, сіль, відбитки листя, квіти, трафаретний друк, пластилін.

Як відомо, діти часто копіюють запропонований їм зразок. Нетрадиційні прийоми малювання дозволяють цього уникнути, адже замість використання готового візерунка вихователь лише продемонструє, як це зробити, використовуючи нетрадиційні матеріали та інструменти. Це дає поштовх до прояву самостійності, ініціативи та прояву індивідуальності. Застосовуючи та поєднуючи різні види малюнків в одній картині, дошкільнята вчаться мислити і самостійно вирішувати, яким

прийомом скористатися, щоб малюнок був виразним. Робота з нетрадиційними техніками малювання стимулює позитивну мотивацію дитини, викликає бадьорий настрій, усуває страх перед процесом малювання, малюнок стає виразним.

Отже, можна сказати, що в дошкільному віці слід використовувати нетрадиційні техніки малювання. Вони можуть допомогти дітям краще оволодіти класичним малюванням і зберегти інтерес до мистецтва на довгі роки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM – освіта, або Стежинки у Всесвіт». Запоріжжя, 2020.
2. Базовий компонент дошкільної освіти / авт. кол-в : А. М. Богуш, Г. В. Беленька, Г. В. Богініч та ін. Київ : Видавництво, 2012. 21 с.
3. Беленька Г. В. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г. В. Беленька; авт. кол. : Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна та ін. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 352 с.2.
4. Борук О. У країні веселих пальчиків. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. №8. С. 54-59.
5. Брусенська І.М., Програма з корекційно-розвивальної роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушенням опорно-рухового апарату., Міністерство освіти і науки України, Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, К., 2015.
6. Возова О. Хто придумав мильні бульбашки. *Стежка*. 2001. №4.
7. Гайдак Н. Ниточка-художниця. *Джміль*. 2005. №1.
8. Гайдак Н. Як пензлик для клею навчався малювати. *Джміль*. 2006. №1.
9. Данько Н. П. Розвиток творчих здібностей молодших школярів. *Початкова школа*. 2013. №4. С. 1–2.
10. Демчук М. Нетрадиційні техніки. *Палітра педагога*. 2001. №3. с.22- 25.
11. Дитина: освітня програма виховання для дітей від двох до семи років / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 303 с.
12. Закон України «Про дошкільну освіту».
13. Іваницька О. Зимові фантазії. *Джміль*. 2001. №4.
14. Іваницька О. Малюємо квачиком. *Джміль*. 2001. №1.
15. Іваницька О. Що може зубна щітка. *Джміль*. 2000. №4.
16. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина». К., 2016.
17. Петінова Л. Малюють мильні бульки. *Джміль*. 2000. №2.
18. Прокопенко Л. Чарівниця Акватипія. *Джміль*. 2008. №2.
19. Скрипка Н.Г. Використання новітніх технологій в зображувальній діяльності. *Бібліотечка вихователя*. 2005. №5-6. С.49-51.

ПЕДИК
Світлана Іванівна

**Вплив нетрадиційних методів малювання на розвиток
дітей з ООП**

Навчально-методичний посібник

Дизайн та комп'ютерна верстка – Н.О. Нагорна

Здано до набору 00.00.2022 р. Підписано до друку 00.00.2022 р.

Папір . Друк . Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. . Наклад прим. Зам. №

Видавництво « »